

DECHOVÉ TESTY PRINCIPY, TECHNOLOGIE A APLIKACE

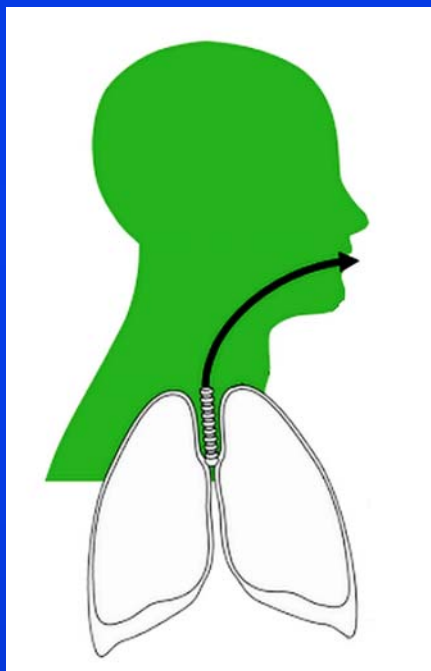

MUDr. Petr Kocna CSc.
<http://gweb.zde.cz>

Seminář PGS 1.LF UK, březen 2025

Klinický význam analýzy vydechovaného vzduchu je znám již od doby Hippokrata. Starověcí lékaři věděli, že zápach dechu pacienta je spojen s některými onemocněními

zápach dechu	onemocnění
ovocný	diabetes
rybí	ledviny
kyselý	astma
sladký	jaterní cirhóza
čpavkový	ledviny
fekální	střevní obstrukce

***Recent Advances in Nanomaterial-Based Human Breath Analytical Technology for Clinical Diagnosis and the Way Forward.
Kabir E, Raza N, Kumar V. et al. Chem. 2019; 5/12: 3020-3057***

Neinvazivní metody s analýzou vydechovaného vzduchu nabízejí v klinické biochemii velmi široké uplatnění, které nejsou v současné době dostatečně využívány. V NLM Pubmed databázi je zařazeno více než 8500 publikací a pro metody se stabilním izotopem uhlíku ^{13}C je popsáno více než 40 ^{13}C -značených substrátů. S rozvojem nových technologií, analýzy hmotnostní spektrometrií se selektivními, specifickými senzory na bázi nanočipů lze snad v blízké budoucnosti očekávat vyšší využití neinvazivních dechových testů.

Dechové testy se stabilním izotopem uhlíku ^{13}C

Dechové testy s měřením vodíku a metanu

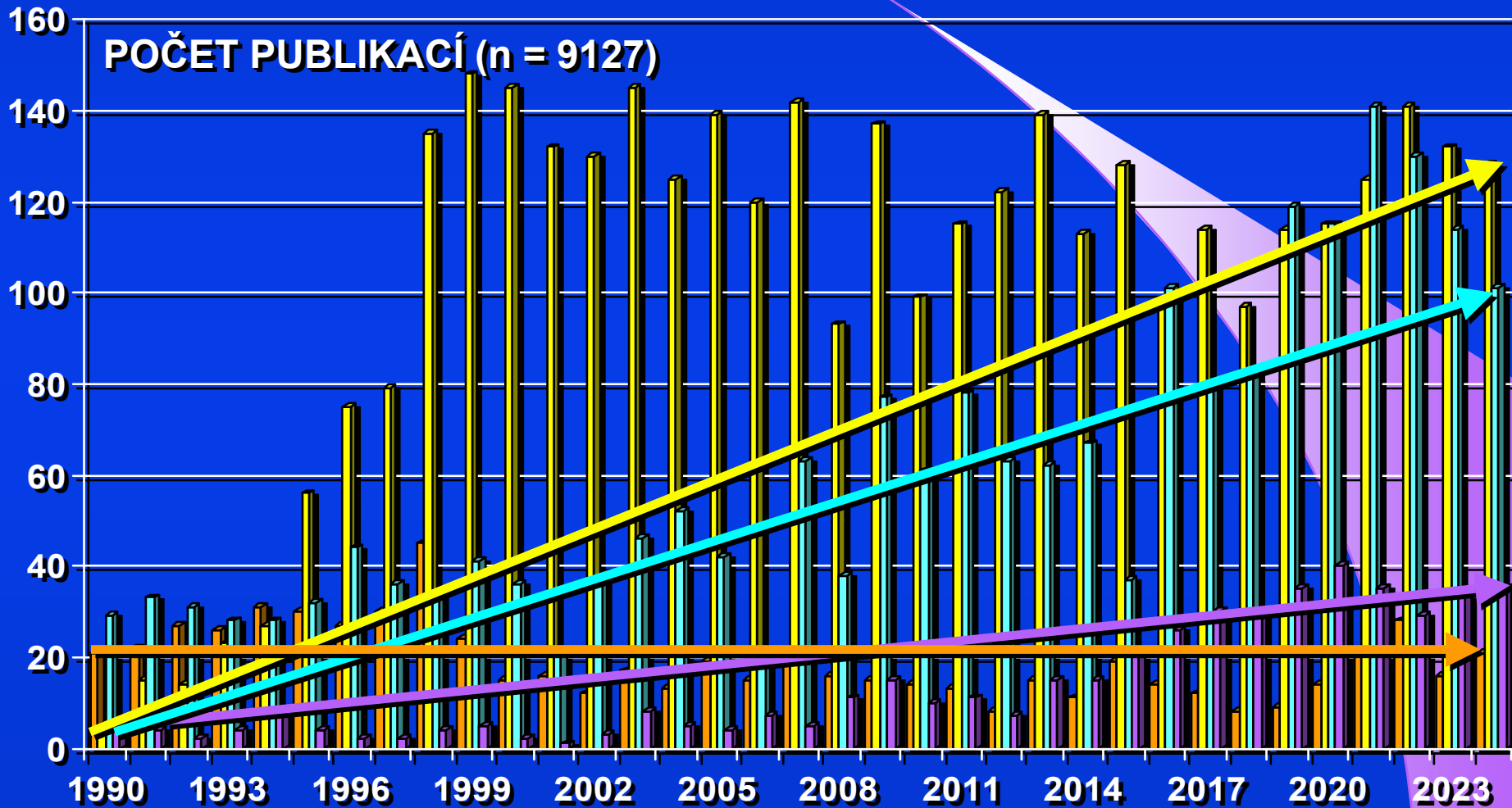
Analýza oxidu dusnatého v dechu

Stanovení alkoholu a ketolátek v dechu

Analýza těkavých organických látek v dechu

ANALÝZA DATABÁZE NLM - MEDLINE 1990 - 2024

^{13}C DECHOVÉ TESTY V GASTROENTEROLOGII

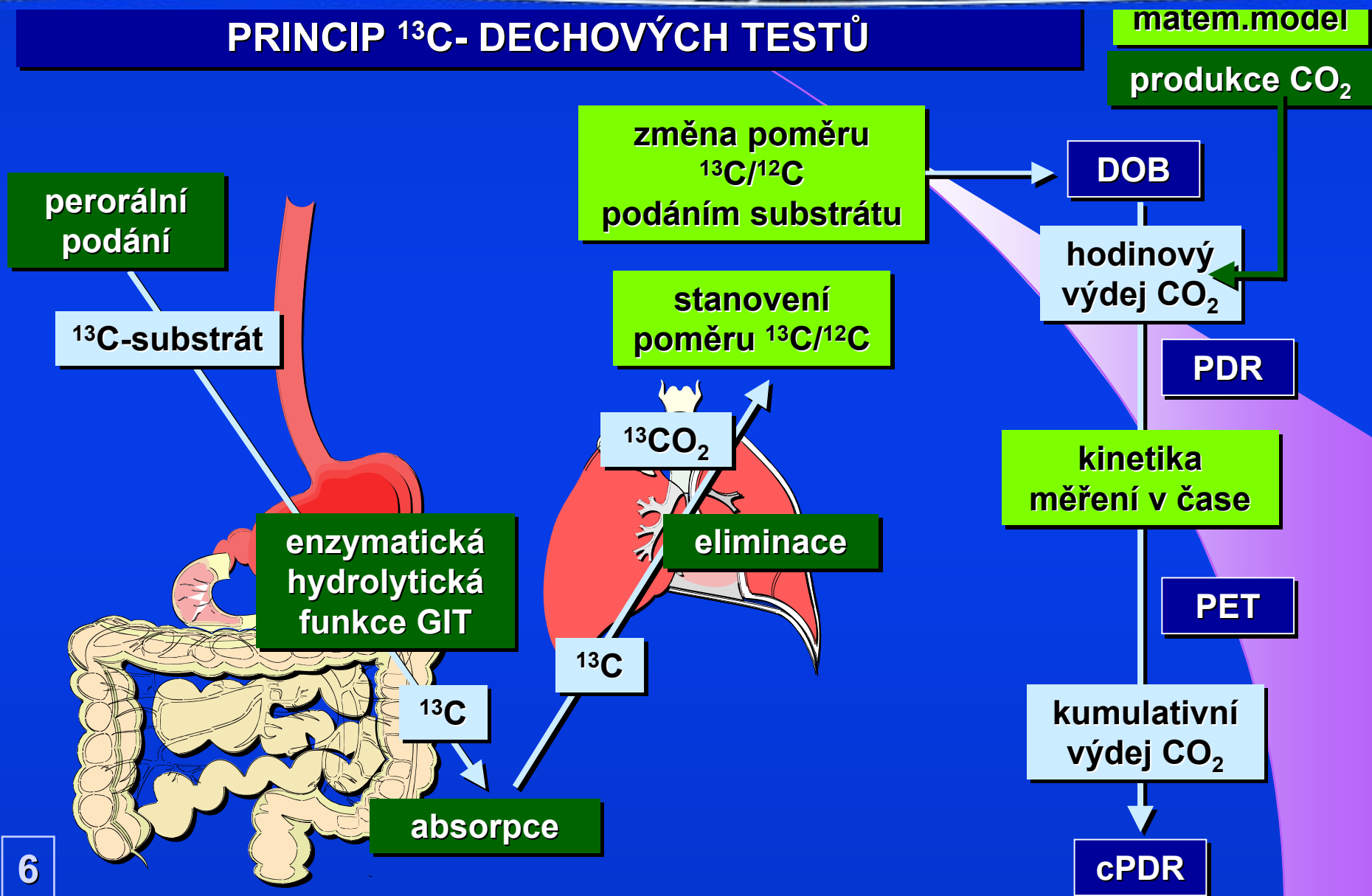
VÝHODY IZOTOPU ^{13}C

- ^{13}C - JE STABILNÍM IZOTOPEM UHLÍKU
- NENÍ RADIOAKTIVNÍ
- VYSKYTUJE SE BĚŽNĚ V PŘÍRODĚ
- CCA 1,1 % UHLÍKU V LIDSKÉM TĚLE TVOŘÍ ^{13}C

NEVÝHODY IZOTOPU ^{13}C

^{13}C - CCA 1,1 % UHLÍKU V LIDSKÉM TĚLE TVOŘÍ ^{13}C

PRINCIP ^{13}C - DECHOVÝCH TESTŮ

¹³C DECHOVÉ TESTY - HODNOCENÍ VÝSLEDKU

δ – DELTA, δ je vyjádřena v ‰ / promile

$$\delta (\text{‰}) = (R_{\text{sample}}/R_{\text{standard}} - 1) \cdot 1000$$

$$\delta^{13}\text{C} (\text{‰}) = ([^{13}\text{C}/^{12}\text{C}]_{\text{sample}}/[^{13}\text{C}/^{12}\text{C}]_{\text{standard}} - 1) \cdot 1000$$

DOB	Delta Over Baseline
PDR	Percent Dose Recover
cPDR	Cummulative Percent Dose Recovery
PET	Peak Excretion Time

^{13}C DECHOVÉ TESTY - PDB STANDARD

Standardem PDB je primární referenční materiál pro měření přirozených změn obsahu izotopu uhlíku ^{13}C , stanoveného v uhličitanu vápenatém ze schránek křídových belemnitů rodu *Belemnitella americana* z geologické formace Pee Dee v Jižní Karolíně (USA)

PDB

Pee Dee Belemnitae

Mezinárodní standard ^{13}C = 1.11237 %

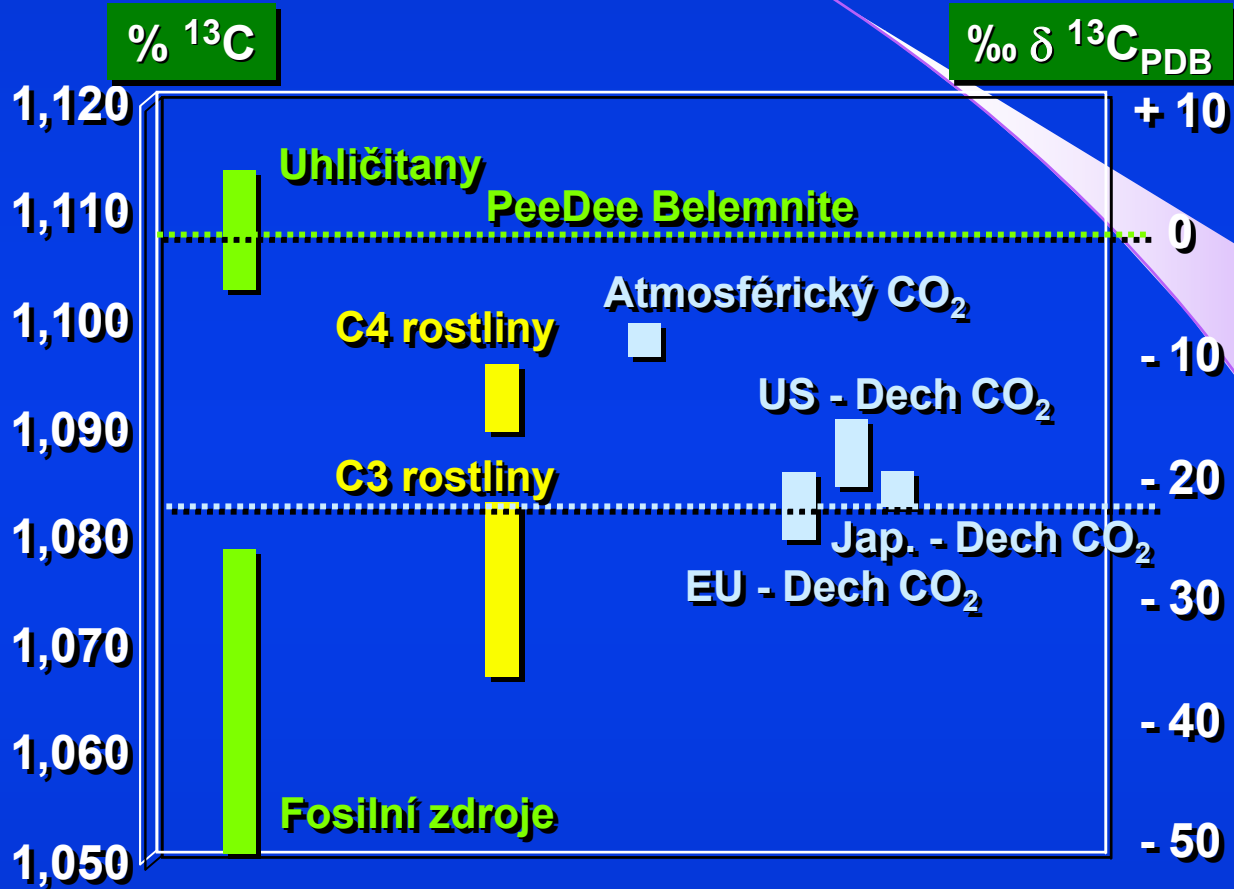
^{13}C DECHOVÉ TESTY - PDB STANDARD

PDB - Pee Dee Belemnitella americana

VÝSKYT IZOTOPU ^{13}C V PŘÍRODĚ

^{13}C abundances of nutrients and the effect of variations in ^{13}C isotopic abundances of test meals formulated for $^{13}\text{CO}_2$ breath tests. Schoeller DA. et al.: Am J Clin Nutr. 1980; 33(11): 2375 - 2385

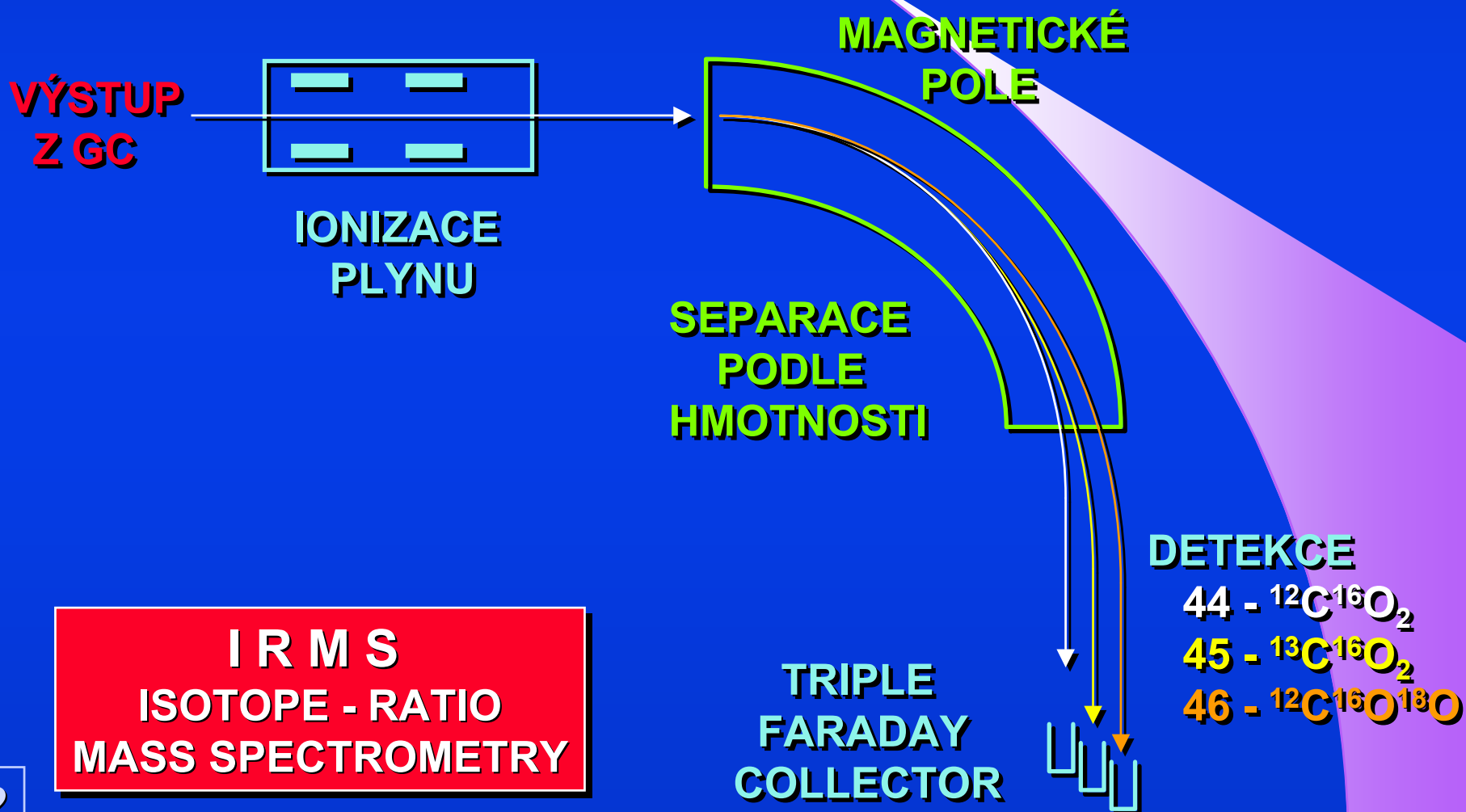

**HeliView - IRMS
ANALYZÁTOR
DECHOVÝCH TESTŮ
NA BÁZI UHLÍKU ¹³C**

**Kód VZP: 81701
467 bodů
analytika, odb. 801, IRMS**

ANALYZÁTOR $^{13}\text{CO}_2$ - IRMS DETEKCE

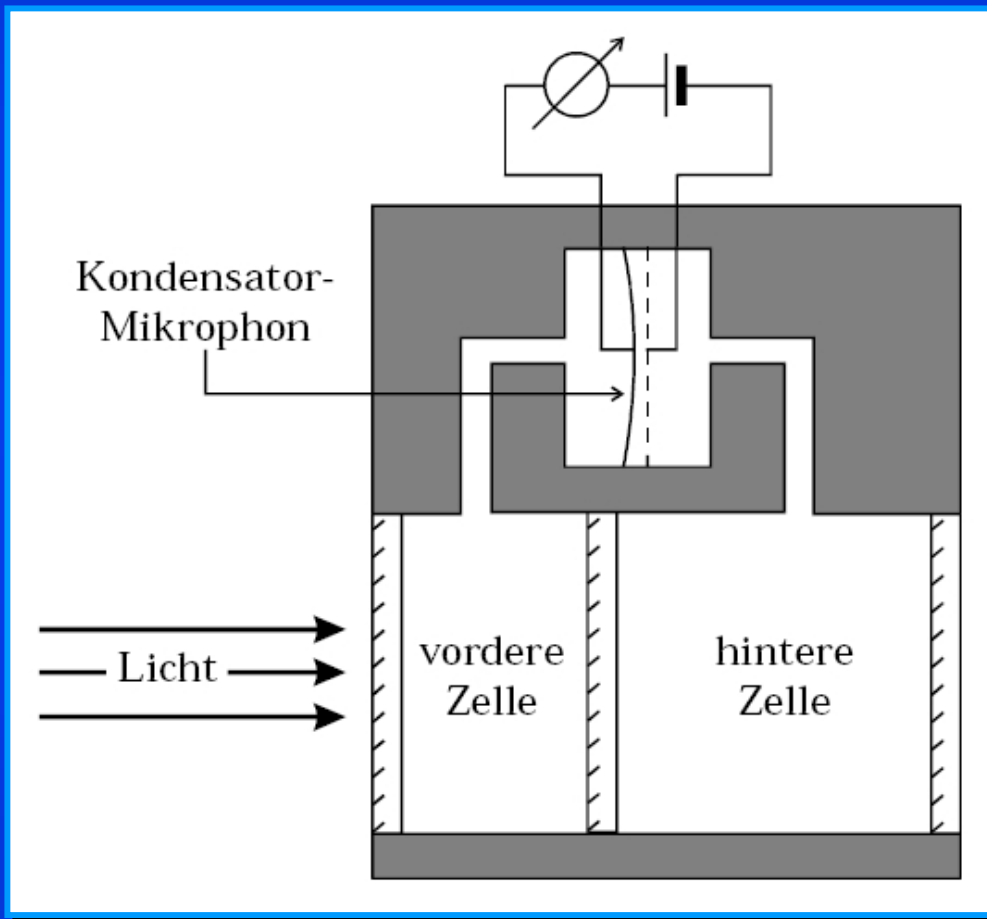

ANALYZÁTOR $^{13}\text{CO}_2$ - IR DETEKCE

HeliFAN Plus
IR spectrophotometr
Fischer Analysen Instr.

ANALYZÁTOR $^{13}\text{CO}_2$ - IR DETEKCE

**OptoAkustický detektor
Lehrer & Luft typ
Lehrer E and Luft K F 1938
German Patent No 730478**

- absorpce IR
- změna tlaku
- deformace membrány
- akustický signál

*An analytical model of the pneumatic non dispersive infrared detector
Daniel P Lucero: Journal of Physics E: Scientific Instruments, 1973; 6: 281 - 286*

DOPORUČENÉ POSTUPY (GUIDELINES)

Statement 1: **UBT is the most investigated and best recommended** non-invasive test in the context of a 'test-and-treat strategy'. **Monoclonal SAT can also be used.** Serological tests can be used only after validation. Rapid ('office') serology tests using whole blood should be avoided in this regard.
Level of evidence: 2a Grade of recommendation: B

Statement 9: The available data consistently recognise **pepsinogen (Pg)** serology as the **most useful non-invasive test to explore the gastric mucosa status (non-atrophic vs atrophic).** The Pgl/PgII ratio can never be assumed as a biomarker of gastric neoplasia.
Level of evidence: 2a Grade of recommendation: A

Management of Helicobacter pylori infection-the Maastricht V/Florence Consensus Report.
Malfertheiner P. et al. - The European Helicobacter Study Group (EHSG).
Gut. 2017 Jan; 66 (1): 6-30

¹³C-UREA DECHOVÝ TEST NA HELICOBACTER PYLORI

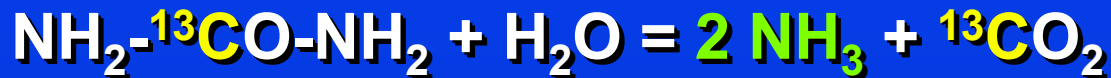
SUBSTRÁT: ¹³C-MOČOVINA

DÁVKA: 50 - 100 mg

DOBA TESTU: 30 minut

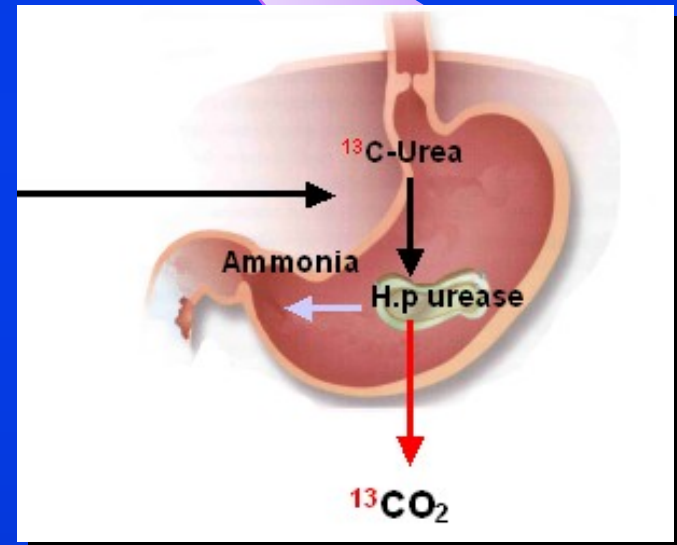
DECHOVÝ
TEST

Hp - UREÁZA

RYCHLÝ
UREÁZOVÝ
TEST

globální test - žaludku

lokální test - biopsie

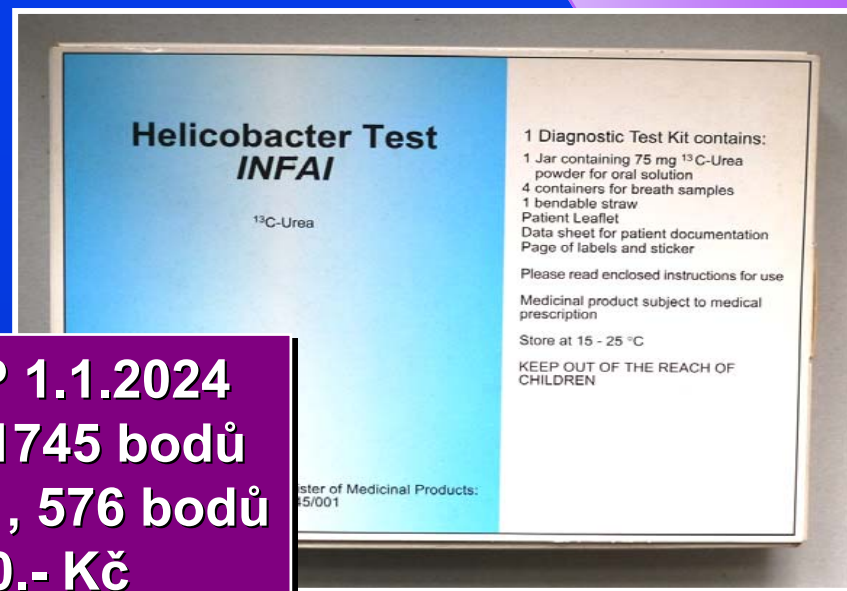

^{13}C -UREA DECHOVÝ TEST NA HELICOBACTER PYLORI

^{13}C -UBT test, substrát – 75mg značené močoviny
vzorky dechu v čase T_0 a T_{30} minut
DOB do 4‰ Hp negativní, nad 5‰ Hp pozitivní,
při výsledku 4- 5‰ doporučujeme test opakovat

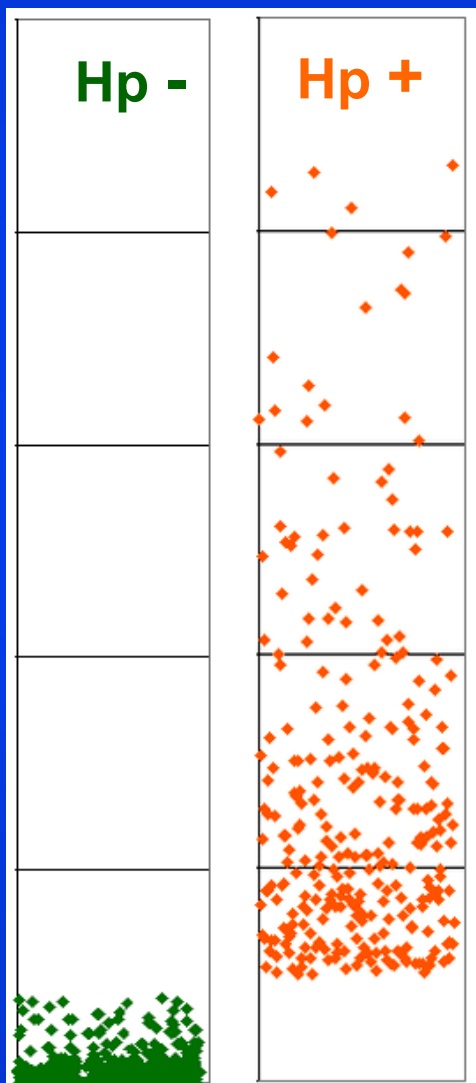

UBT - Hp souprava INFAI
registrována v ČR - SÚKL

Sazebník výkonů VZP 1.1.2024
klinická část - 15143, 1745 bodů
analytická část - 81701, 576 bodů
samoplátci – 1000.- Kč

¹³C-UREA DECHOVÝ TEST NA HELICOBACTER PYLORI

KLINICKÉ VÝSLEDKY:

POČET UBT TESTŮ: 1711 x

NEGATIVNÍ VÝSLEDEK: 1330 x

POZITIVNÍ VÝSLEDEK: 345 x

HODNOTA DOB 4 - 5: 36 x

POZITIVITA – 20.2%

STANOVENÍ HpSA VE STOLICI (HELICOBACTER STOOL ANTIGEN)

POČET HpSA TESTŮ: 1980 x

NEGATIVNÍ VÝSLEDEK: 1713 x

POZITIVNÍ VÝSLEDEK: 267 x

POZITIVITA – 13.5%

¹³C - DECHOVÉ TESTY FUNKCE PANKREATU

VOLBA SUBSTRÁTU

- **¹³C - TRIOLEIN**
- **¹³C - HIOLEIN**
- **¹³C - MIXED**
TRIGLYCERIDE
- **¹³C - CHOLESTERYL**
OCTANOATE
- **¹³C - TRIPALMITIN**
- **¹³C - TRIOCTANOIN**
- **¹³C - STARCH**
- **¹³C - BzTyrAla**

STEATORHEA > 11 - 14 g/den

INTRALUMINÁLNÍ LIPOLÝZA

SPECIFICITA K PANKREATICKÉ LIPÁZE

VÝDEJ LIPÁZY < 90 kU/hod

PANKREAT. CHOLESTEROL ESTERÁZA

STEATORHEA > 11 g/den

MALABSORPCE TUKŮ

TKÁŇOVÉ POŠKOZENÍ, FIBRÓZA > 30%

SEKRECE AMYLÁZY < 10%

KORELACE s PABA testem

DOPORUČENÉ POSTUPY (GUIDELINES)

Which test is clinically indicated

for diagnosing exocrine pancreatic insufficiency (PEI) ?

Statement 3-6. In a clinical setting, a non-invasive pancreatic function test (PFT) should be performed. The **FE-1 test** is feasible and widely available and is therefore most frequently used in this setting, while the **13C mixed triglyceride** breath test (13C-MTG-BT) offers an alternative. The s-MRCP test may also be used as an indicator of PEI but provides only semiquantitative data.

(Grade 1B, agreement)

Is a pancreatic function test required for the diagnosis of CP?

Statement 3-7. A function test is required for the diagnosis of CP.

(Grade 2B, strong agreement)

Should a pancreatic function test be performed at the time of diagnosis?

Statement 3-8. Every patient with a new diagnosis of CP

should be screened for PEI. (Grade 1A, strong agreement)

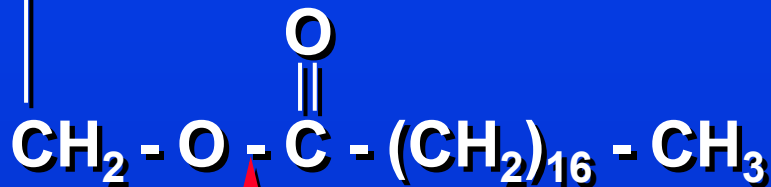
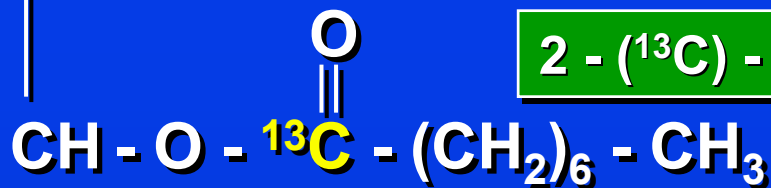
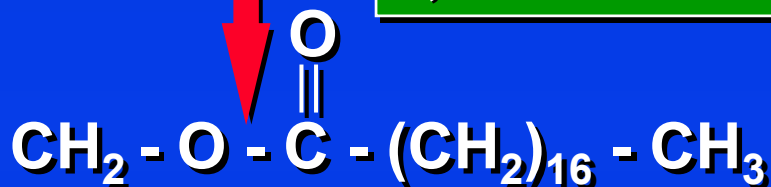
*Löhr M. - HaPanEU/UEG Working Group, UEG Journal, 2017, Vol. 5(2) 153–199
United European Gastroenterology evidence based guidelines for the diagnosis
and therapy of chronic pancreatitis (HaPanEU)*

METABOLICKÉ PROCESY ¹³C-MTG

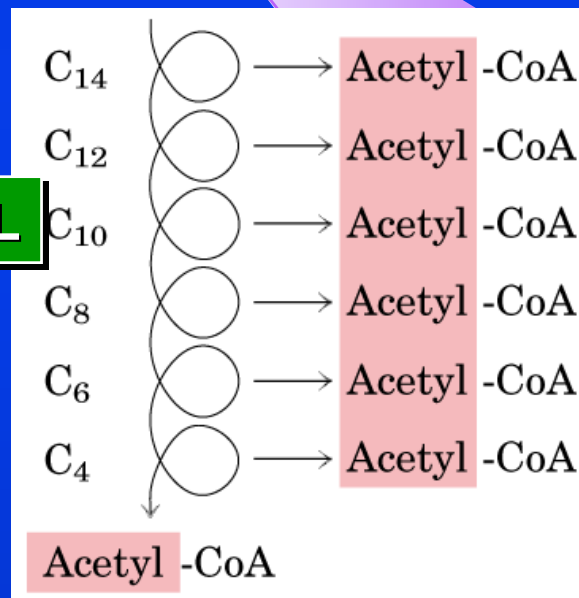
PANKREATICKÁ LIPÁZA

1,3 DI - STEAROYL

2 - (¹³C) - OCTANOYL

¹³CO₂ V DECHU

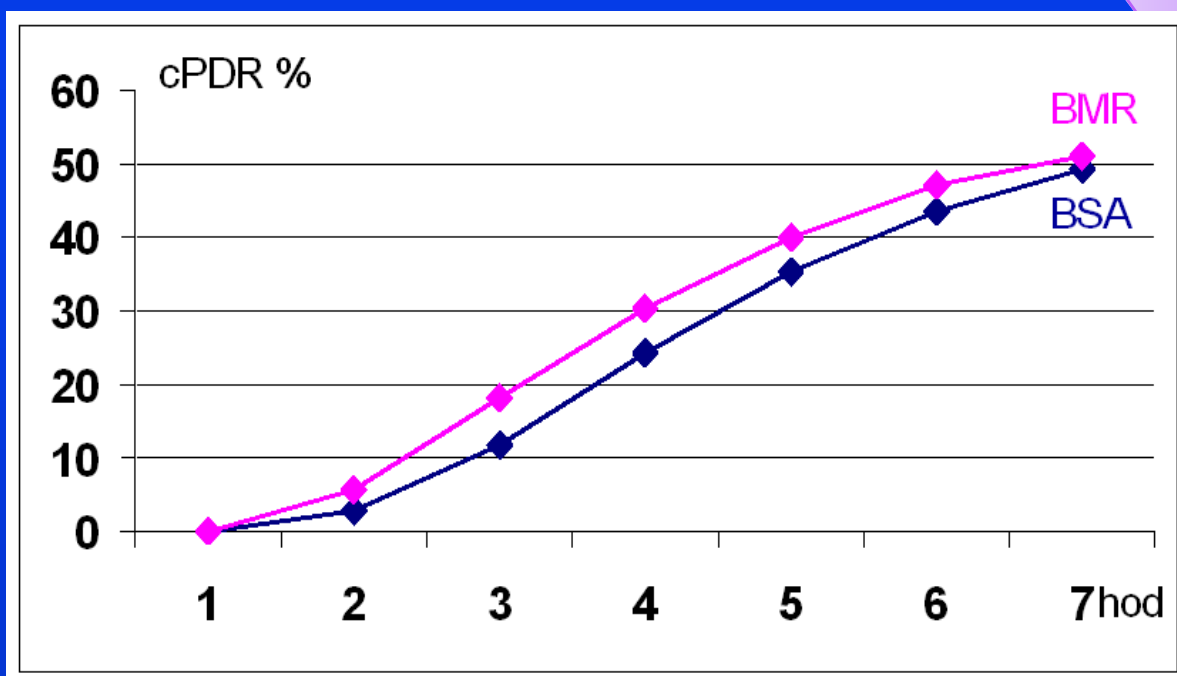

JATERNÍ β - OXIDACE

^{13}C -MTG DECHOVÝ TEST EXOKRINNÍ FUNKCE PANKREATU

^{13}C -MTG test - v našem uspořádání podáváme
100 g bezlepkového chleba s 250 mg mixed triglyceridu
ve 20 g margarínu
vzorky dechu v čase T_0 až T_{360} minut po 60 minutách
 $\text{cPDR}_{6\text{hod}}$ patologický pod 30% (BMR)

¹³C-MTG DECHOVÝ TEST EXOKRINNÍ FUNKCE PANKREATU

KLINICKÉ VÝSLEDKY:

POČET MTG TESTŮ: 418 x

NORMÁLNÍ HODNOTA: 375 x

PATOLOGICKÁ HODNOTA: 42 x

STANOVENÍ PANKREATICKÉ ELASTÁZY-1 VE STOLICI (FELA)

SHODA ¹³C-MTG TESTU S FELA 332 x

SHODA je v 82,6%

Stanovení elastázy-1 ve stolici doporučujeme jako vhodný statický marker pro posouzení kapacity exokrinního pankreatu, dechový test ¹³C-MTG navrhujeme jako dynamický, funkční test k posouzení komplexního, digestivního efektu.

¹³C - DECHOVÉ TESTY JATERNÍCH FUNKCÍ

VOLBA SUBSTRÁTU

- ¹³C - GALAKTÓZA
CYTOSOL, FOSFORYLACE, **DG.CIRHÓZY**
- ¹³C - AMINOPYRIN
CYP2C19, DEMETYLACE, **ZÁVAŽNOST HCV FIBRÓZY**
- ¹³C - FENYLALANIN
CYTOSOL, OXIDACE, **POSOUZENÍ FUNKČNÍ REZERVY**
- ¹³C - METHIONIN
MITOCHONDRIE, OXIDACE, **POSOUZENÍ NAFLD**
- ¹³C - METHACETIN
CYP1A2, DEMETYLACE, **POSOUZENÍ JAT.ONEMOCNĚNÍ**

*Potential use of metabolic breath tests to assess liver disease and prognosis:
has the time arrived for routine use in the clinic?*

Stravitz RT, Ilan Y. Liver Int. 2016 Oct 8. doi: 10.1111/liv.13268. [Epub]

DECHOVÝ TEST S ^{13}C - METACETINEM

Exalenz BreathID POCT analyzátor
kontinuální detekce poměru $^{13}\text{C}/^{12}\text{C}$
Molekulárně korelační spektroskopie (MCS)
Klinické studie 2016-2019 s ^{13}C -metacetinem
Nealkoholická hepatitída (NASH, NAFLD),
riziko cirhózy u transplantací jater

**^{13}C Methacenin - MBT analyzující jaterní funkce,
může spolehlivě předpovídat dekompenzaci jater
u pacientů s kompenzovanou NASH cirhózou.**

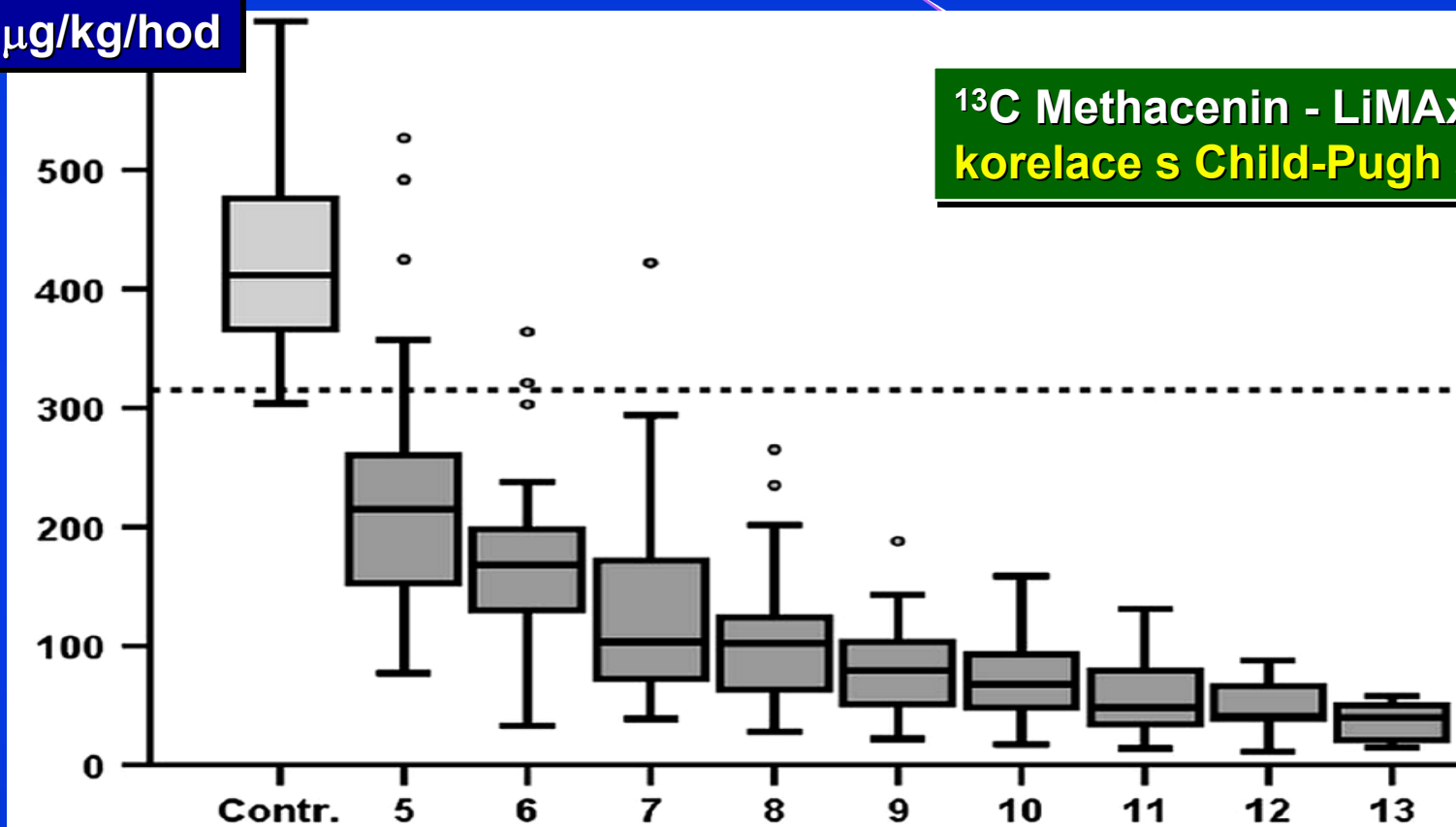
The noninvasive point of care MBT accurately predicts decompensation events better than MELD in compensated (MELD<15) NASH cirrhotics.

Chalasani N, Lawitz E, Abdelmalek M. et al.,

AASLD Liver Meeting, San Francisco, November 2018, Abstract No.1337

DECHOVÝ TEST S ^{13}C - METACETINEM

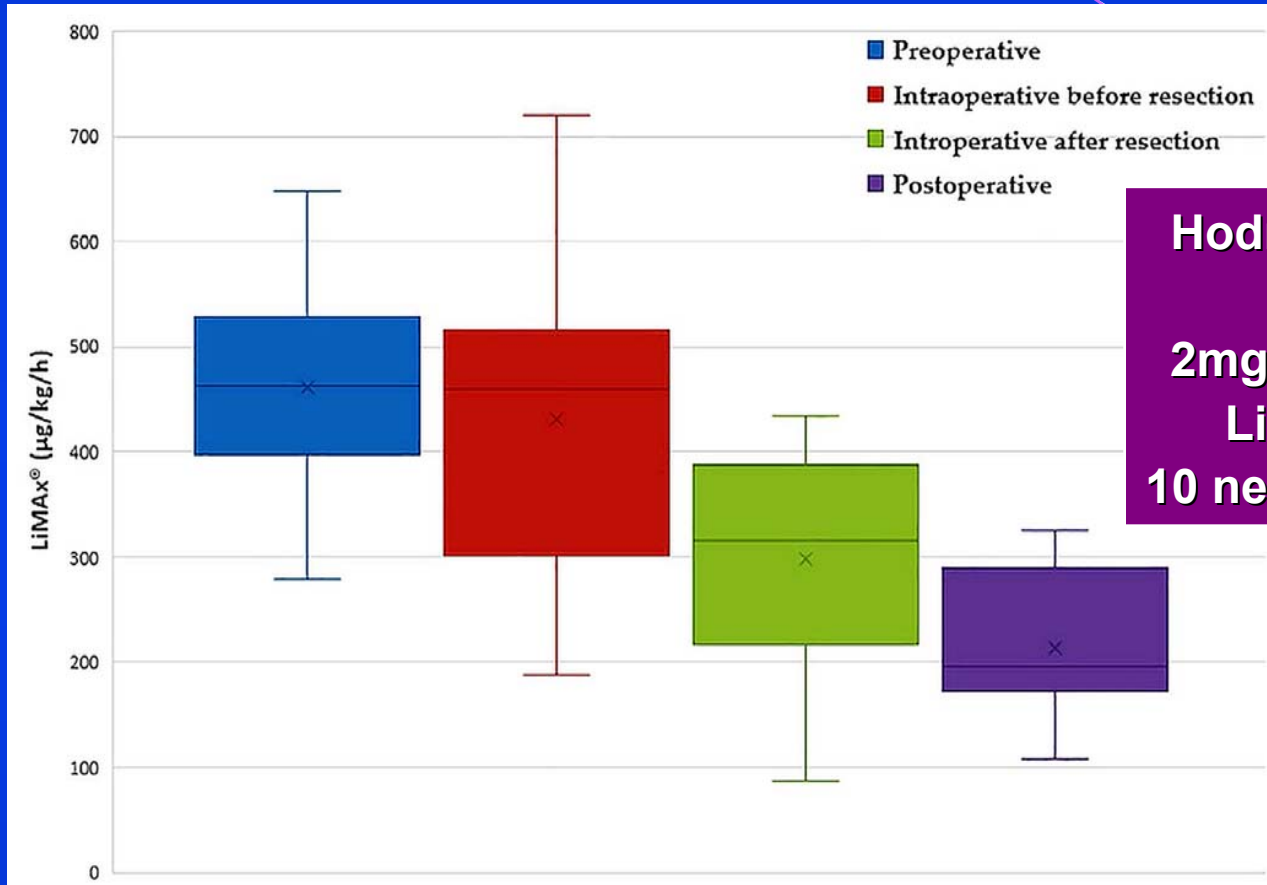
LiMAX $\mu\text{g}/\text{kg}/\text{hod}$

Enzymatic liver function capacity correlates with disease severity of patients with liver cirrhosis: a study with the LiMAX test.

Malinowski M, Jara M, Lüttgert K. et al. Dig Dis Sci. 2014 Dec;59(12):2983-2991

¹³C-METHACETIN DECHOVÝ TEST

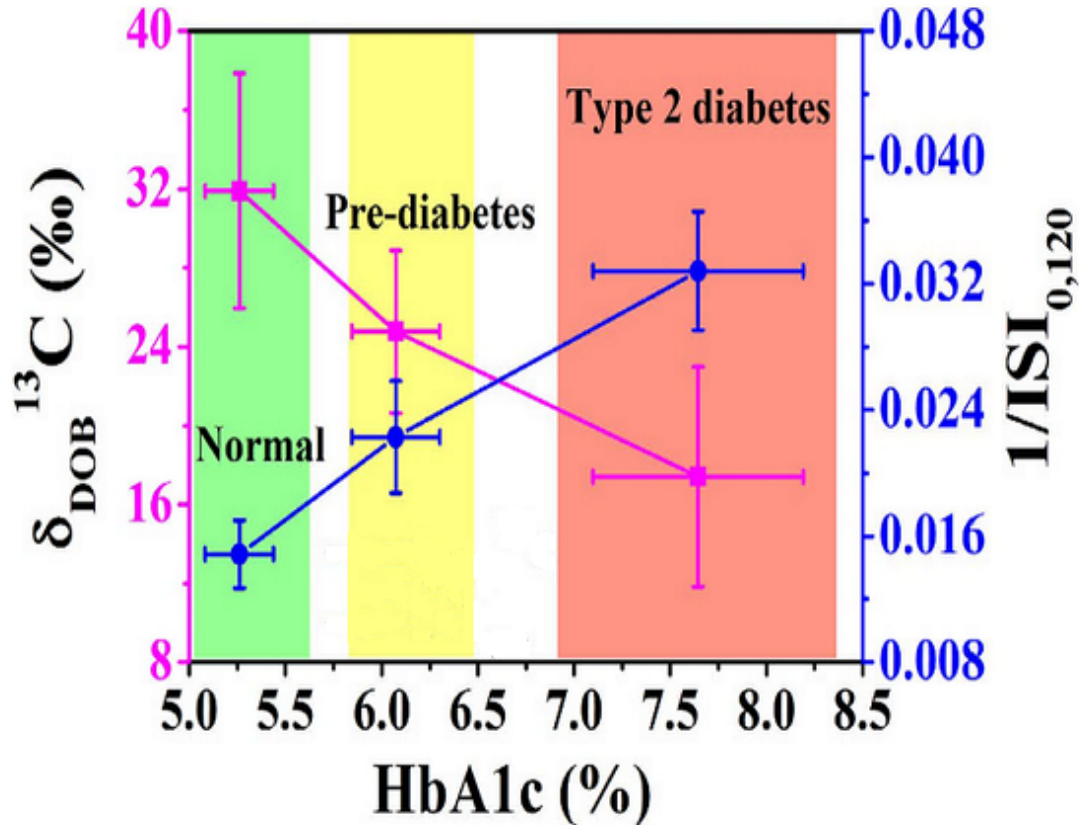

Hodnocení jaterních funkcí
v reálném čase
2mg/kg ¹³C-methacetinu i.v.
LiMAX skóre v µg/kg/h
10 nemocných s resekcí jater

First intraoperative measurement of liver functional capacity during liver surgery using the ¹³C-methacetin breath test: early results of a pilot study. Makridis G, Oldhafer KJ. J Hepatobiliary Pancreat Sci. 2020; 27(5): 280-281

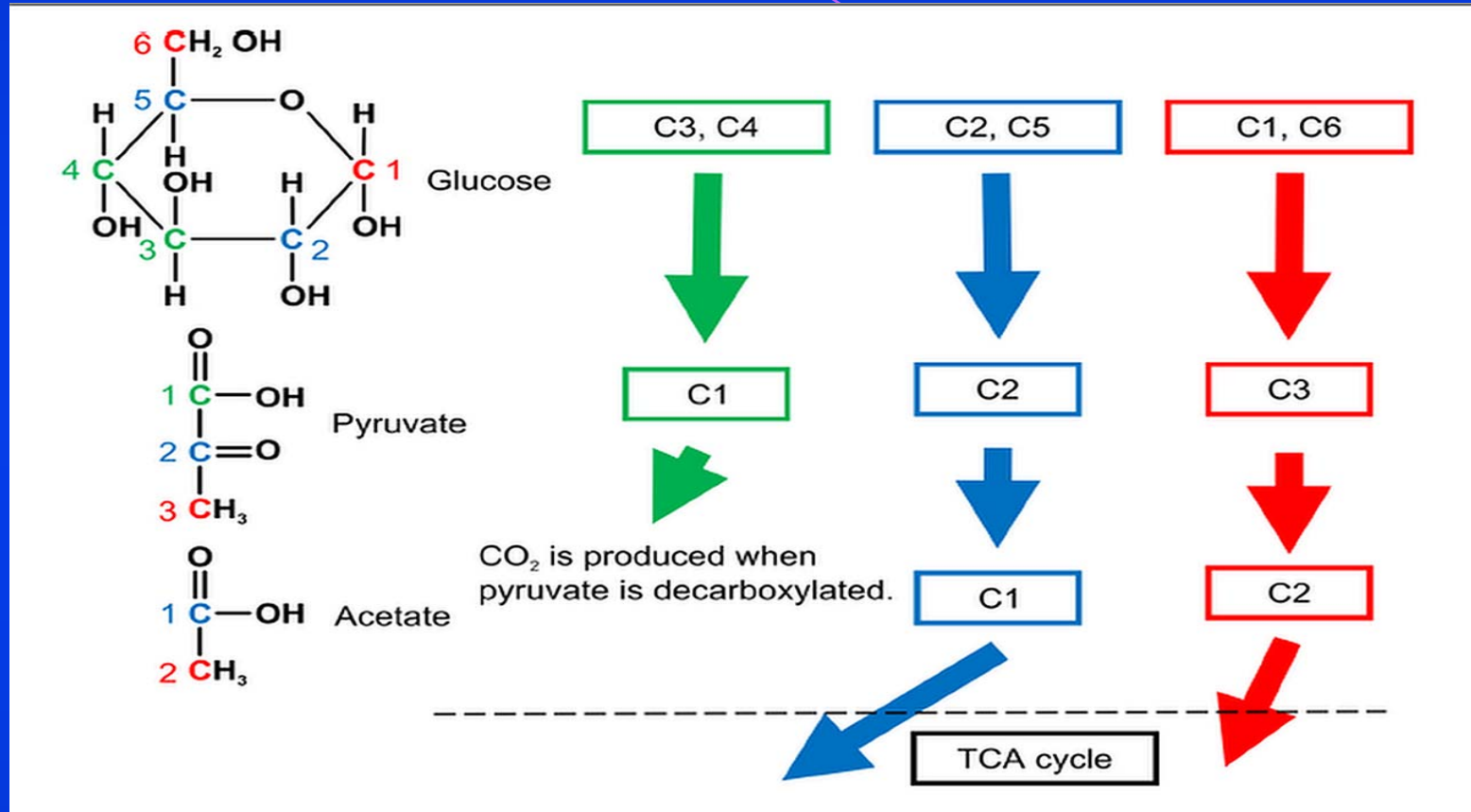
^{13}C -GLUKÓZOVÝ DECHOVÝ TEST

Hodnocení inzulinové rezistence
Dg. pre-diabetu a diabetu 2.typu
Index inzulinové senzitivity
Soubor 31 NDC, 38 PD a 47 T2D
75mg $^{13}\text{C}_6$ D-glukózy (^{13}C -GBT)
 ISI_{120} je citlivější než HOMA-IR

Insulin sensitivity index ($\text{ISI}_{0,120}$) potentially linked to carbon isotopes of breath CO_2 for pre-diabetes and type 2 diabetes. Ghosh C, Mukhopadhyay P, Ghosh S, Pradhan M. Sci Rep. 2015; 5: e11959

DECHOVÝ TEST s ^{13}C - GLUKÓZOU

Investigation of Metabolism of Exogenous Glucose at the Early Stage and Onset of Diabetes Mellitus in Otsuka Long-Evans Tokushima Fatty Rats Using [1, 2, 3- ^{13}C]Glucose Breath Tests. Kawagoe N, Kano O, Kijima S, Tanaka H, Takayanagi M, Urita Y. PLoS One. 2016; 11(8): e0160177

^{13}C - DECHOVÝ TEST V AKUTNÍ MEDICÍNĚ

Isomark Canary™ - BDV větší než 1,4% přesně rozlišuje subjekty, u nichž se objevují infekce a před klinickým potvrzením předpovídá přítomnost infekce až 48 hodin. BDV může předvídat nástup infekce a pomáhat při odlišení SIRS od infekce, což by mohlo vyvolat dřívější diagnózu, dříve vhodnou léčbu a zlepšit výsledky.

Changes in exhaled $^{13}\text{CO}_2/^{12}\text{CO}_2$ breath delta value as an early indicator of infection in intensive care unit patients. O'Rourke AP, Buckman SA, Evans DC, Kerwin AJ, Breunig EA, Bütz DE. J Trauma Acute Care Surg. 2019 Jan;86(1):71-78.

^{13}C -EBT - DECHOVÝ TEST NA ODBOURÁVÁNÍ ALKOHOLU

^{13}C -EBT - ^{13}C Ethanol Breath Test
testovacím substrátem je
100 μl ^{13}C -etanolu
ve 100 ml Asahi piva
testován byl polymorfismus
alkohol dehydrogenázy (ADH) a
aldehyd dehydrogenázy (ALDH)

Evaluation of alcohol metabolism in humans using the non-invasive [^{13}C]-ethanol breath test – influence of gender, Helicobacter pylori infection and polymorphism of alcohol-oxidizing enzymes. Suzuki M, Tanaka S, Komatsu H, et al. Alimentary Pharmacology & Therapeutics 2006; 2: 177-181.

Dechový test	Indikace	Senzitivita	Specificita
¹³ C-Glykocholát	SIBO	76%	35%
¹³ C-Xylóza	SIBO	89%	30%
¹³ C-Laktóza	Malabsorpce	84%	96%
¹³ C-Urea	Hp infekce	96%	93%
¹³ C-Aminopyrin	Jaterní testy	86%	68%
¹³ C-Metacetin	Jaterní testy	93%	94%
¹³ C-Fenylalanin	Jaterní testy	98%	60%
¹³ C-Mixed-triglycerid	Pankreat.insuficience	89%	81%
¹³ C-Oktanoát	Vyprazdňování žaludku	67%	80%

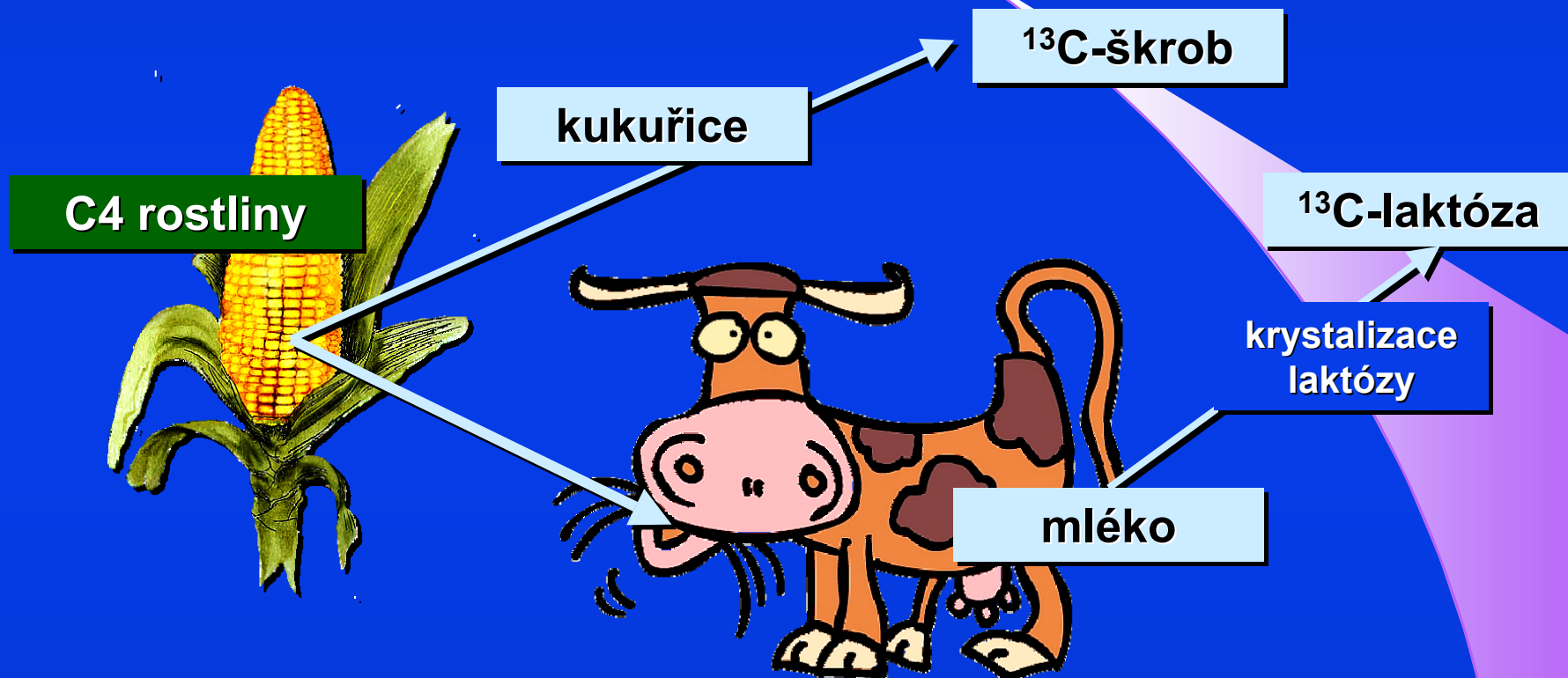
Update on diagnostic value of breath test in gastrointestinal and liver diseases.

Siddiqui I, Ahmed S, Abid S.

World J Gastrointest Pathophysiol. 2016 Aug 15;7(3):256-265

PŘIROZENÉ SUBSTRÁTY ^{13}C PRO DECHOVÉ TESTY

^{13}C -enriched lactose, derived from milk of cows fed with silo corn ($d = -10.885$) for 5 weeks. Because it is known that it takes 14 days for cows milk to be in equilibrium with a diet, milk of seven cows was collected during the last 3 weeks of this 5-week period and pooled. Lactose was obtained by crystallization techniques.

PŘIROZENÉ SUBSTRÁTY ^{13}C PRO DECHOVÉ TESTY

J Gastroenterol Hepatol. 2005 Aug; 20(8): 1228 - 1234

Feasibility of a breath test with a substrate of natural ^{13}C -abundance and isotope-selective non-dispersive infrared spectrometry: a preliminary study.

Jonderko K, Kasicka-Jonderko A, Syrkiewicz-Trepiak D, Blonska-Fajfrowska B.

Naturally (^{13}C)-enriched starch and NDIRS provides background for future research on the clinical usefulness of this method for a non-invasive assessment of the pancreatic exocrine function.

J Lab Clin Med. 1988 Aug; 112(2): 193 - 200

$^{13}\text{CO}_2$ breath test using naturally ^{13}C -enriched lactose for detection of lactase deficiency in patients with gastrointestinal symptoms.

Hiele M, Ghos Y, Rutgeerts P, Vantrappen G, Carchon H, Eggermont E.

The $^{13}\text{CO}_2$ breath test was found to be more sensitive (0.84 versus 0.68) and more specific (0.96 versus 0.89) than the H_2 breath test in detecting low jejunal lactase activity.

The American Society for Nutritional Sciences J. Nutr. 134: 1193 - 1196, May 2004
A Combined $^{13}\text{CO}_2/\text{H}_2$ Breath Test Can Be Used to Assess Starch Digestion and Fermentation in Humans

Erin L. Symonds, Stamatiki Kritas, Taher I. Omari and Ross N. Butler

The $^{13}\text{CO}_2/\text{H}_2$ breath test can be used to estimate digestion and fermentation of starches in different physiologic and pathologic conditions.

DOPORUČENÉ POSTUPY (GUIDELINES)

Toto doporučení by mělo zlepšit celoevropskou harmonizaci diagnostických přístupů k symptomům a poruchám, které jsou velmi časté v gastroenterologické praxi jak specialistů tak primární péče u dospělých i dětských pacientů.

Kromě toho tato příručka identifikuje oblasti budoucího klinického výzkumu zahrnující použití ^{13}C dechových testů

^{13}C -UBT Urea Breath Test

^{13}C GEBT Gastric Emptying Breath Tests

^{13}C PFBT Pancreatic Function Breath Tests

^{13}C MTGBT Mixed Triglyceride Breath Test

^{13}C LFBT Liver Function Breath Tests

European guideline on indications, performance and clinical impact of ^{13}C -breath tests in adult and pediatric patients: An EAGEN, ESNM, and ESPGHAN consensus, supported by EPC. Keller J, Hammer HF, Afolabi PR et al. United European Gastroenterol J. 2021; 9: 598–625

^{13}C DECHOVÉ TESTY V DALŠÍCH OBORECH

(^{13}C)-tryptophan breath test detects increased catabolic turnover of tryptophan along the kynurenine pathway in patients with major depressive disorder. Teraishi T, Hori H, Sasayama D. et al. Sci Rep. 2015 Nov 3;5:15994.

Our results suggest that the ^{13}C -TBT could be a novel biomarker for detecting a subgroup of MDD with increased tryptophan–KYN metabolism.

^{13}C -phenylalanine breath test detects altered phenylalanine kinetics in schizophrenia patients. Teraishi T, Ozeki Y, Hori H. et al. Transl Psychiatry. 2012 May 22;2:e119

Our results suggest that ^{13}C -PBT is a novel laboratory test that can detect altered phenylalanine kinetics in chronic schizophrenia patients.

A rapid non invasive L-DOPA- ^{13}C breath test for optimally suppressing extracerebral AADC enzyme activity - toward individualizing carbidopa therapy in Parkinson's disease. Modak A, Durso R, Josephs E. et al. J Parkinsons Dis. 2012;2(4):349-56.

The LD-breath test can be a useful noninvasive diagnostic tool for evaluation of AADC enzyme activity using the biomarker $^{13}\text{CO}_2$ in breath, a first step in personalizing CD doses for PD patients.

DECHOVÉ ANALYZÁTORY PRO DETEKCI VODÍKU

Gastrolyzer, Bedfont

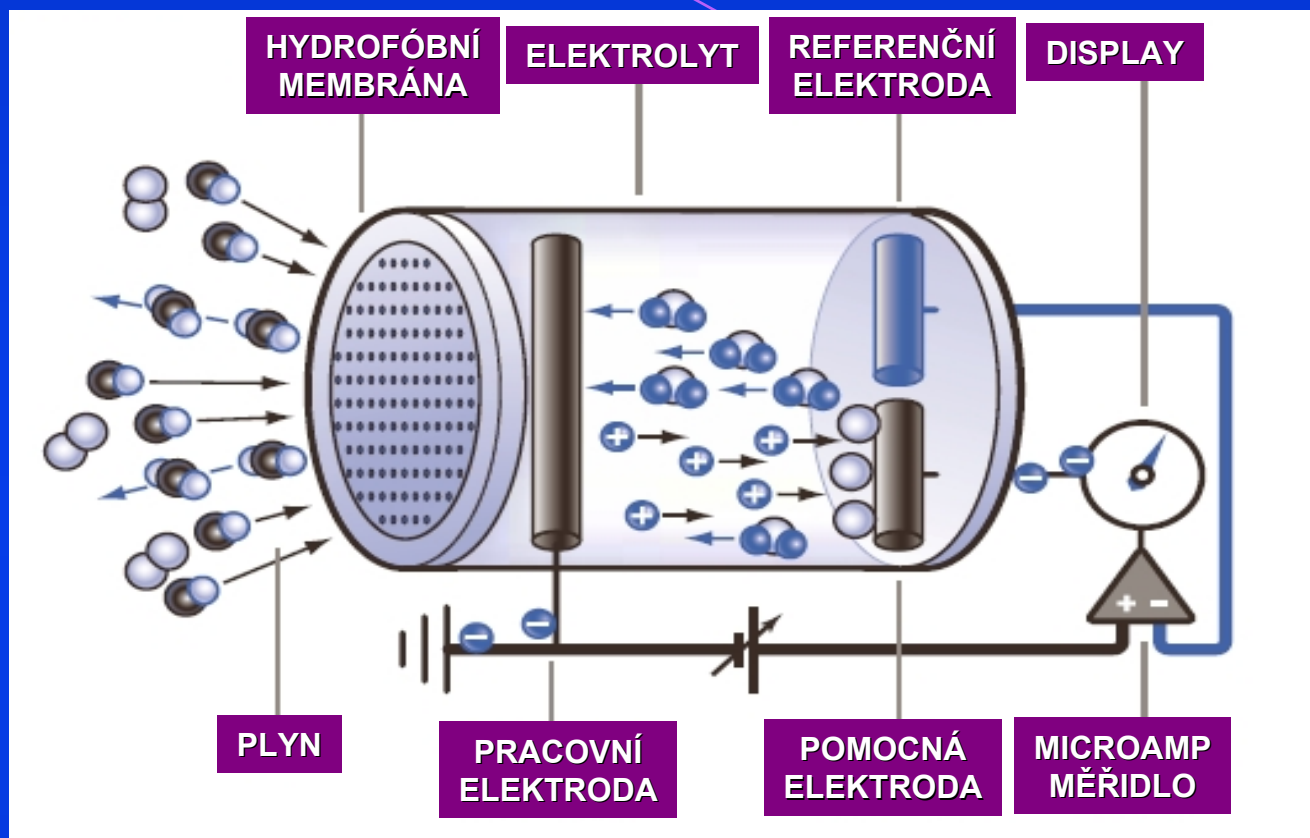

H2 Check, MD Diagnostics

LactoFAN, FAN

**H₂ ANALYZÁTORY JSOU ZALOŽENY
NA ELEKTROCHEMICKÉM DETEKTORU VODÍKU
AMPEROMETRICKÉ (MICRO-FUEL)**

PROČ NESTAČÍ ANALÝZA VODÍKU ?

Plyn		Množství
Vodík	H ₂	0 - 86%
Metan	CH ₄	0 - 56%
Oxid uhličitý	CO ₂	3 - 54%
Dusík	N ₂	11 - 92%
Kyslík	O ₂	0 - 11%

*Plyny v trávicím traktu, Lukáš K.
Čes a Slov Gastroent a Hepatol 2009; 63(1): 20-24*

Metan produkuje 24 - 48% populace

*Role of hydrogen and methane breath testing in gastrointestinal diseases
Di Stefano M., Corazza GR. Dig. Liver Disease Suppl.3 (2009) 40-43*

BAKTERIÁLNÍ TVORBA STŘEVNÍCH PLYNŮ

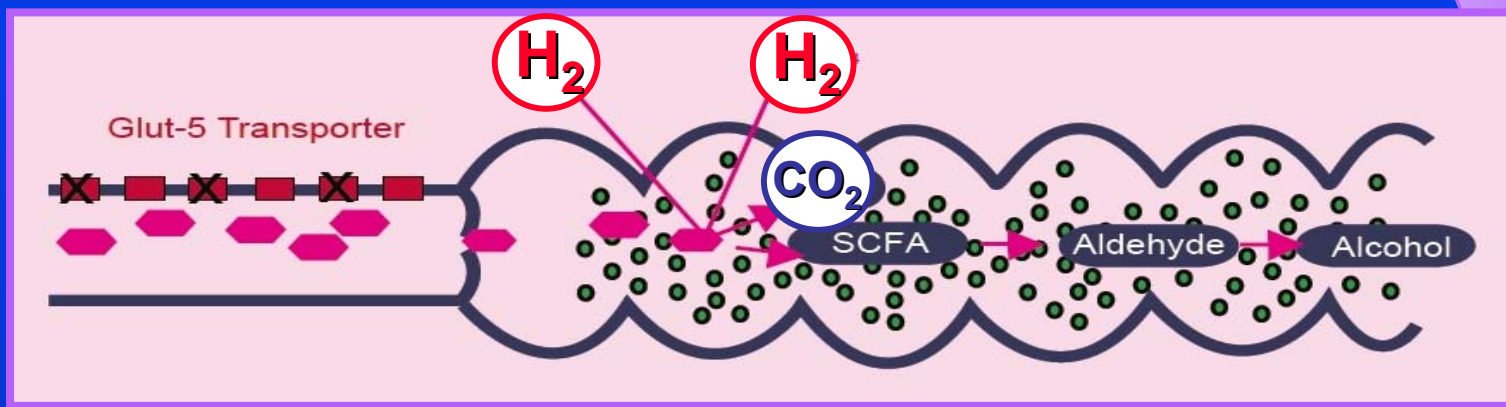
metanogení bakterie

sulfát redukující bakterie

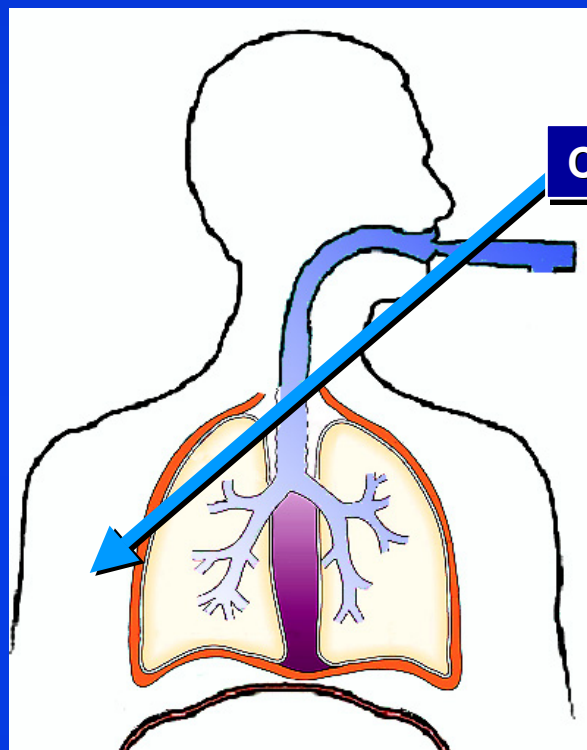

acetogení bakterie

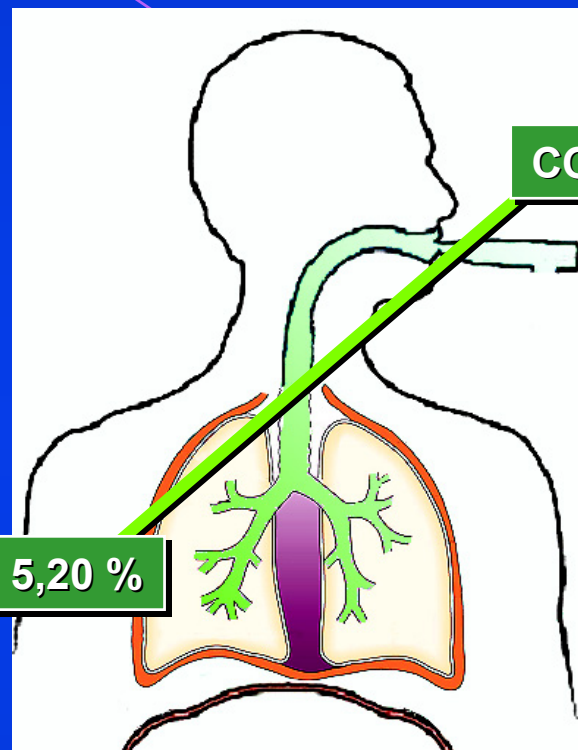

PROČ JE TŘEBA DALŠÍ, TŘETÍ ANALYT ?

NÁDECH

$\text{CO}_2 = 0,04 \%$

VÝDECH

$\text{CO}_2 \div 2,5 - 3,5 \%$

$\text{CO}_2 = 5,20 \%$

NÁDECH - VÝDECH (BEZ ZADRŽENÍ DECHU)

NÁDECH - ZADRŽENÍ DECHU - KRÁTKÝ VÝDECH

NÁDECH - ZADRŽENÍ DECHU NA 10 sec - DLOUHÝ VÝDECH

NÍZKÁ KONC. CO_2

NÍZKÁ KONC. CO_2

KONC. CO_2 JE OK

PROČ JE TŘEBA DALŠÍ, TŘETÍ ANALYT ?

Pokud je alveolární vzorek vzduchu kontaminovaný se vzduchem v místnosti, koncentrace CO_2 ve vzorku se sníží, stejně jako další měřené plyny ve vzorku - H_2 a CH_4

Korekční faktor = alveolární koncentrace CO_2 / koncentrace CO_2 ve vzorku

Korekční faktor nastavený podle koncentrace CO_2 minimalizuje chyby způsobené nesprávným odběrem vzorku

ALVEOLÁRNÍ KONCENTRACE CO₂

CO₂ je fyziologickým regulátorem dýchání, a alveolární tlak pCO₂ je konstantní - 40 mm Hg (torr). Proto je CO₂ nejspolehlivějším "normalizátorem" měřených plynů ve vzorku.

Zahraniční studie prokazují,
že použití alveolární koncentrace 5,5%,
je vhodné pro výpočet korekčního faktoru

Alveolární pCO₂ je konstantní - 40 mm Hg.
Procento CO₂ v alveolárním vzduchu je ovlivněno barometrickým tlakem.
Alveolární vzduch s pCO₂ 40 mm Hg, na úrovni hladiny moře,
bude mít koncentraci CO₂ asi 5,5%
zatímco alveolární vzduch např. v Denveru bude mít CO₂ 6,8%
(1610 m.n.m., barometrický tlak je 625 torru)

ANALYZÁTOR VODÍKU A METANU - LACTOTEST-202 XTEND

ABSORBÉR
VLHKOSTI A CO₂

PLASTOVÝ VAK NA
ODBĚR VYDECHOVANÉHO
VZDUCHU, PRŮCHOZÍ

ANALYZÁTOR VODÍKU A METANU - LACTOTEST-202 XTEND

Dechový test na SIBO, 75g glukózy,
Vzorky dechu odebíráme po 15 minutách 3 hodiny
Dechový test na laktózovou/fruktózovou intoleranci
20g laktózy/25g fruktózy
Vzorky dechu odebíráme po 15 minutách 4 hodiny
Pozitivita testu – vzestup H_2/CH_4 o 10ppm proti basální hodnotě
Výkon 81702 od 1.1.2024, 1687 bodů

KLINICKÉ VÝSLEDKY:

POČET DECHOVÝCH TESTŮ: 2300 x

PODEZŘENÍ NA SIBO 80,4 % testů

POZITIVITA – 39.3%

PODEZŘENÍ NA MALABSORPCI 19,6% testů

POZITIVITA – 55.0%

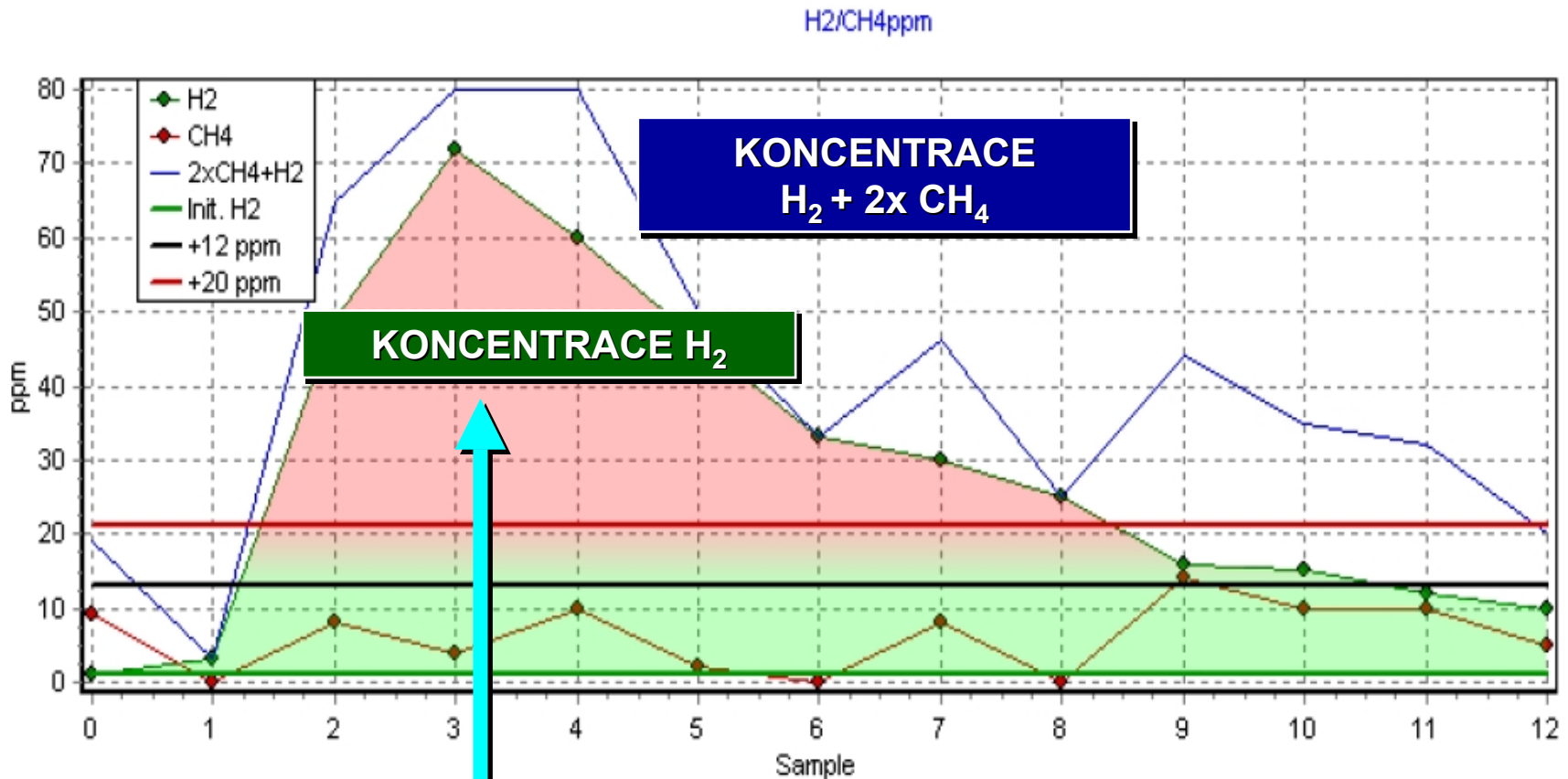
H2 /CH4 DECHOVÉ TESTY, INDIKACE, SPOLEHLIVOST

Dechový test	Indikace	Senzitivita	Specificita
Glukózový HBT	SIBO	62%	83%
Laktulózový HBT	SIBO	31%	86%
Fruktózový HBT	Malabsorpce	98%	86%
Laktózový HBT	Malabsorpce	80%	100%

*Update on diagnostic value of breath test in gastrointestinal and liver diseases.
Siddiqui I, Ahmed S, Abid S.*

World J Gastrointest Pathophysiol. 2016 Aug 15;7(3):256-265

ANALYZÁTOR VODÍKU A METANU - LACTOTEST-202 XTEND

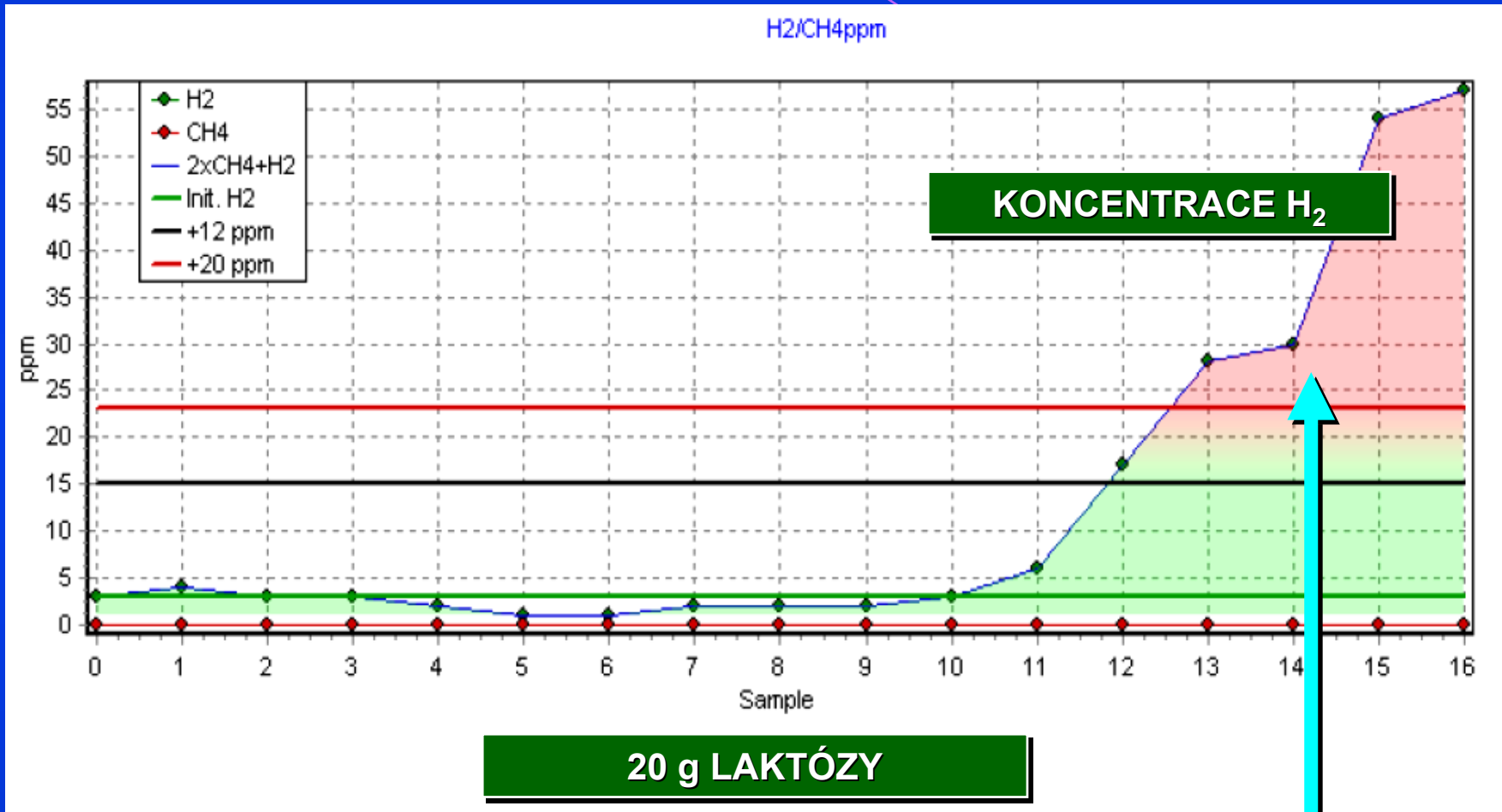

75 g GLUKÓZY

tenké střevo

bakteriální přerůstání v tenkém střevu - SIBO

ANALYZÁTOR VODÍKU A METANU - LACTOTEST-202 XTEND

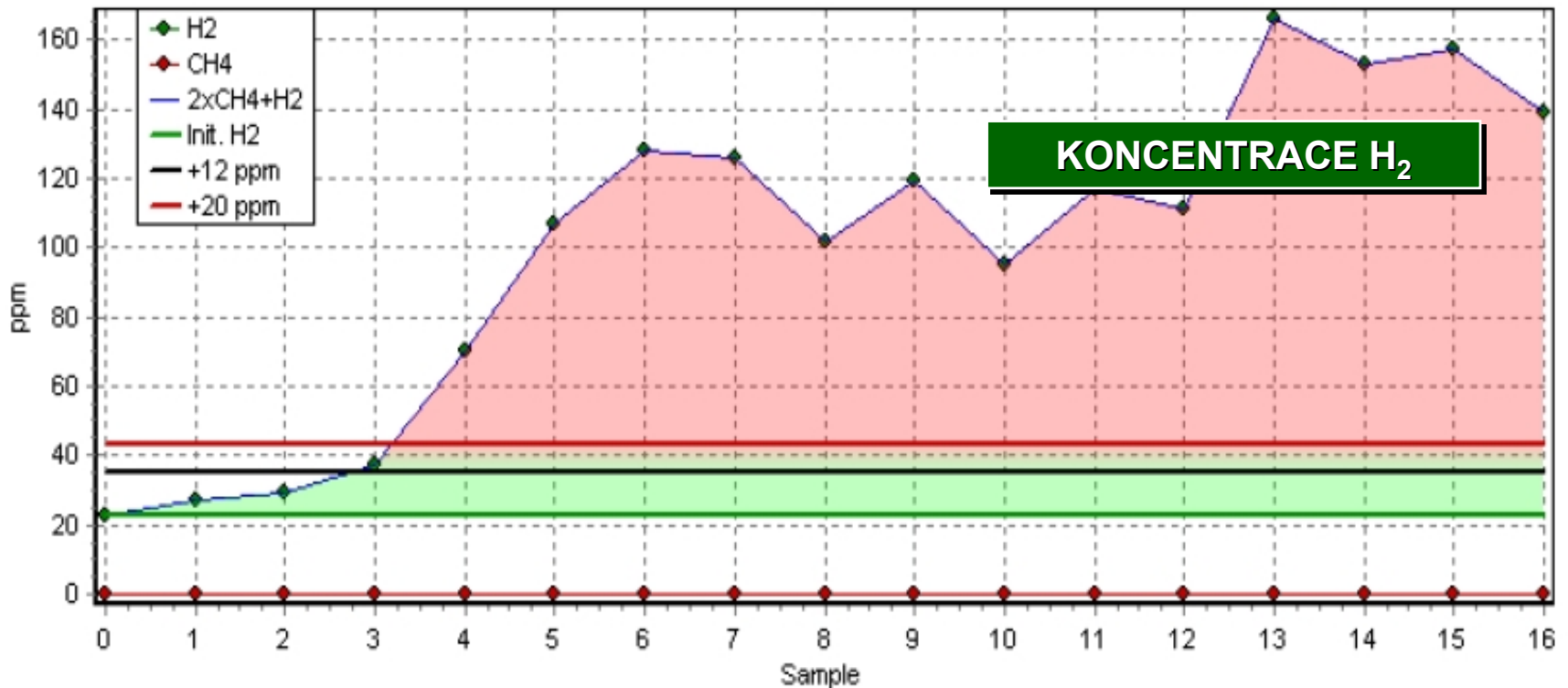

tlusté střevo
laktózová intolerance

H₂/CH₄/CO₂ - LAKTÓZOVÁ INTOLERANCE + SIBO

H₂/CH₄ppm

KONCENTRACE H₂

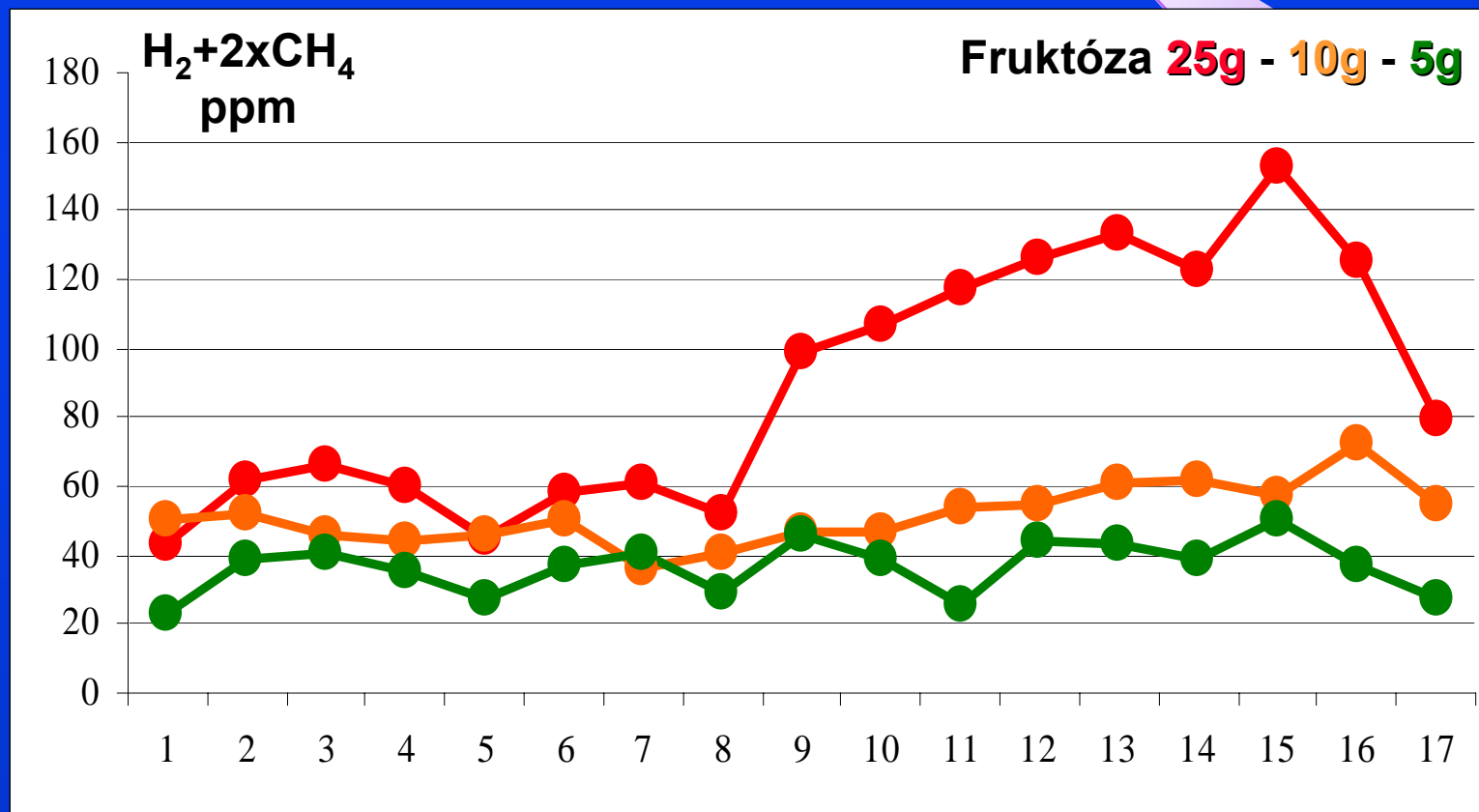
20 g LAKTÓZY

H₂-FRUKTÓZOVÝ DECHOVÝ TEST

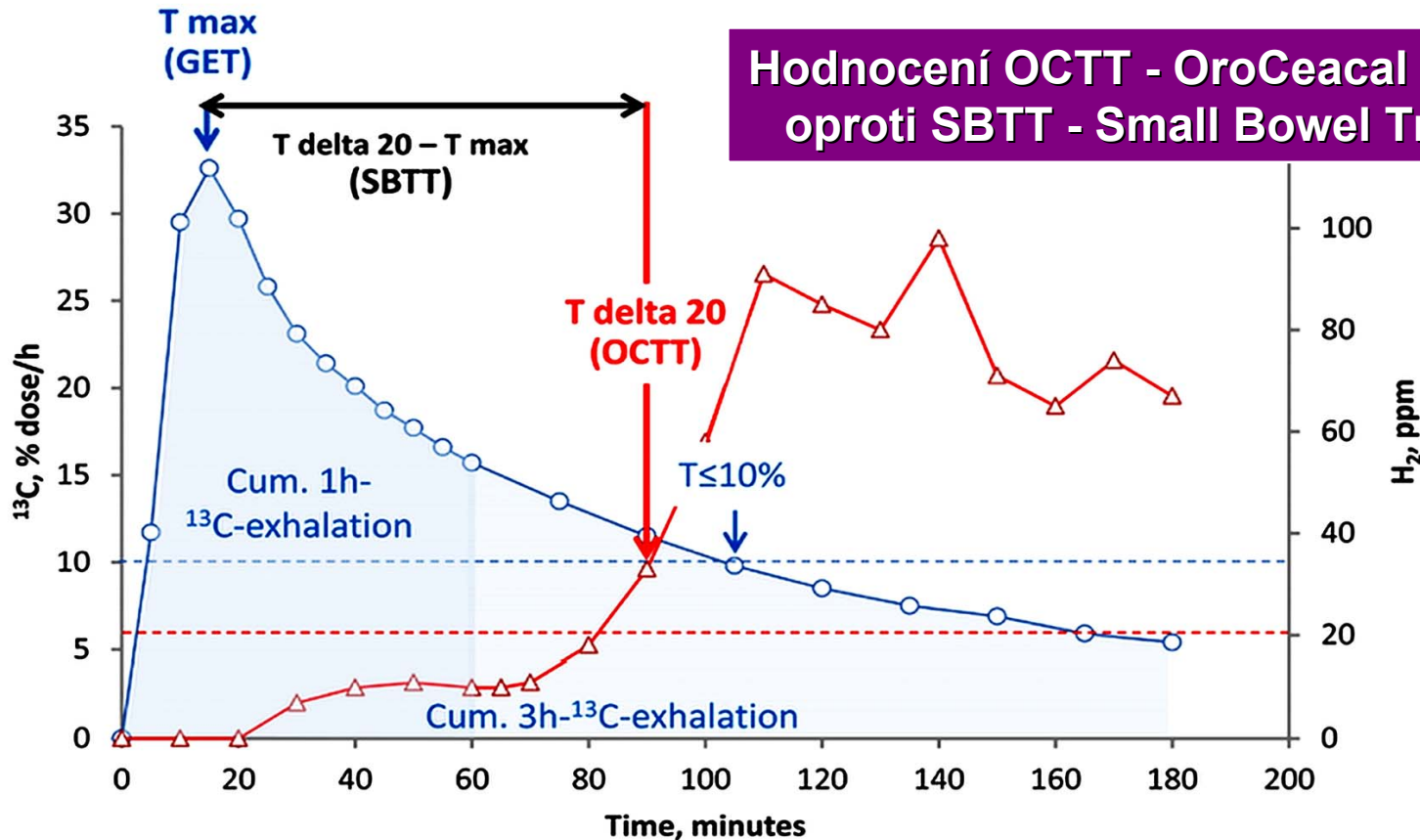
Fruktózový dechový test - 46 letá pacientka L.S.

Dechový test proveden během 6 týdnů 3x, fruktóza v dávce 25g, 10g a 5g
Vzorky odebírány 4 hodiny po 15 minutách

^{13}C -ACETÁTOVÝ a H_2 -LAKTULÓZOVÝ DECHOVÝ TEST

Hodnocení OCTT - OroCeacal Transit Time
oproti SBTT - Small Bowel Transit Time

Simultaneous non-invasive measurement of liquid gastric emptying and small bowel transit by combined ^{13}C -acetate and H_2 -lactulose breath test. Bertram F, Andresen V, Layer P, Keller J. J Breath Res. 2014; 8(4): e046007

TRIO-TEST S DETEKČÍ VODÍKU, METANU A SIROVODÍKU

HYDROGEN

Indicative of:
Small Intestinal Bacterial
Overgrowth (SIBO)

Correlated with:
No correlation with symptoms

METHANE

Indicative of:
Intestinal Methanogenic
Overgrowth (IMO)

Correlated with:
Constipation

HYDROGEN SULFIDE

Indicative of:
Excess Hydrogen Sulfide

Correlated with:
Diarrhea

Trio-smart breath test
PacificDx Lab v Kalifornii
Hodnocení H₂, CH₄ a H₂S
Korekce na CO₂
4-Gas Device

Validation of a 4-Gas Device for Breath Testing in the Determination of Small Intestinal Bacterial Overgrowth. Singer-Englar T, Rezaie A, Gupta K. et al. Gastroenterology, 2018, 154(6), s. 281

DOPORUČENÉ POSTUPY (GUIDELINES)

Toto doporučení pro klinickou praxi by měl usnadnit celoevropskou harmonizaci diagnostických přístupů k symptomům a poruchám, které jsou velmi běžné v gastroenterologické praxi specialistů a primární péče, a to jak u dospělých, tak u dětských pacientů. Kromě toho identifikuje oblasti budoucích potřeb výzkumu k objasnění diagnostických a terapeutických přístupů.

H₂BT - Hydrogen Breath Tests

Small intestinal bacterial overgrowth - SIBO - glucose, lactulose

Oro-cecal transit time - OCTT - lactulose, inulin

Carbohydrate malabsorption:

Lactose malabsorption - lactose, Fructose malabsorption - fructose

European guideline on indications, performance, and clinical impact of hydrogen and methane breath tests in adult and pediatric patients. EAGEN, ESNM and ESPGHN consensus. Hammer HF, Fox MR, Keller J. et al. United European Gastroenterol J. 2022; 10: 15-40.

RUTINNÍ TEST NA ALKOHOL – KLINICKÝ PŘÍNOS

37letý dříve zdravý muž
při nástupu služby do ponorky
rutinně testován na alkohol
Diabetická ketoacidóza
pozitivní výsledek ručního alkoholtesteru

Early Detection of Diabetic Ketoacidosis by Breathalyzer in a Sailor Reporting for Duty. Reinhart J. Mil Med. 2019; 184(11-12): e951-e952

ANALÝZA OXIDU DUSNATÉHO (FeNO) V PNEUMOLOGII

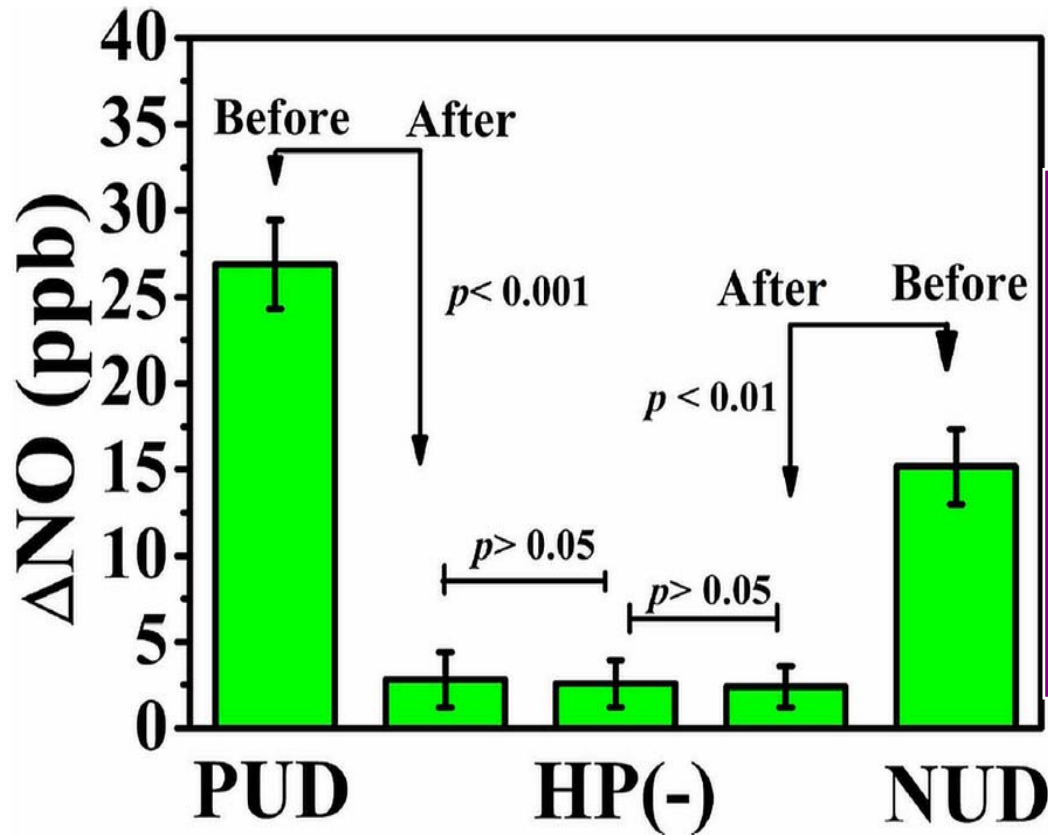

COPD je heterogenní porucha s různými fenotypy. Studie je zaměřena na stanovení prevalence astmatické anamnézy, periferní eozinofilie a zvýšených hladin FeNO spolu s diagnostickou efektivitou periferní eozinofilie při identifikaci eozinofilního zánětu dýchacích cest.

FeNO
Fractional exhaled Nitric Oxide

Eosinophilia and fractional exhaled nitric oxide levels in chronic obstructive lung disease. Annangi S, Nutalapati S, Sturgill J et al. Thorax. 2021 Aug 20. Epub. PMID: 34417353.

ANALÝZA OXIDU DUSNATÉHO (NO) V GASTROENTEROLOGII

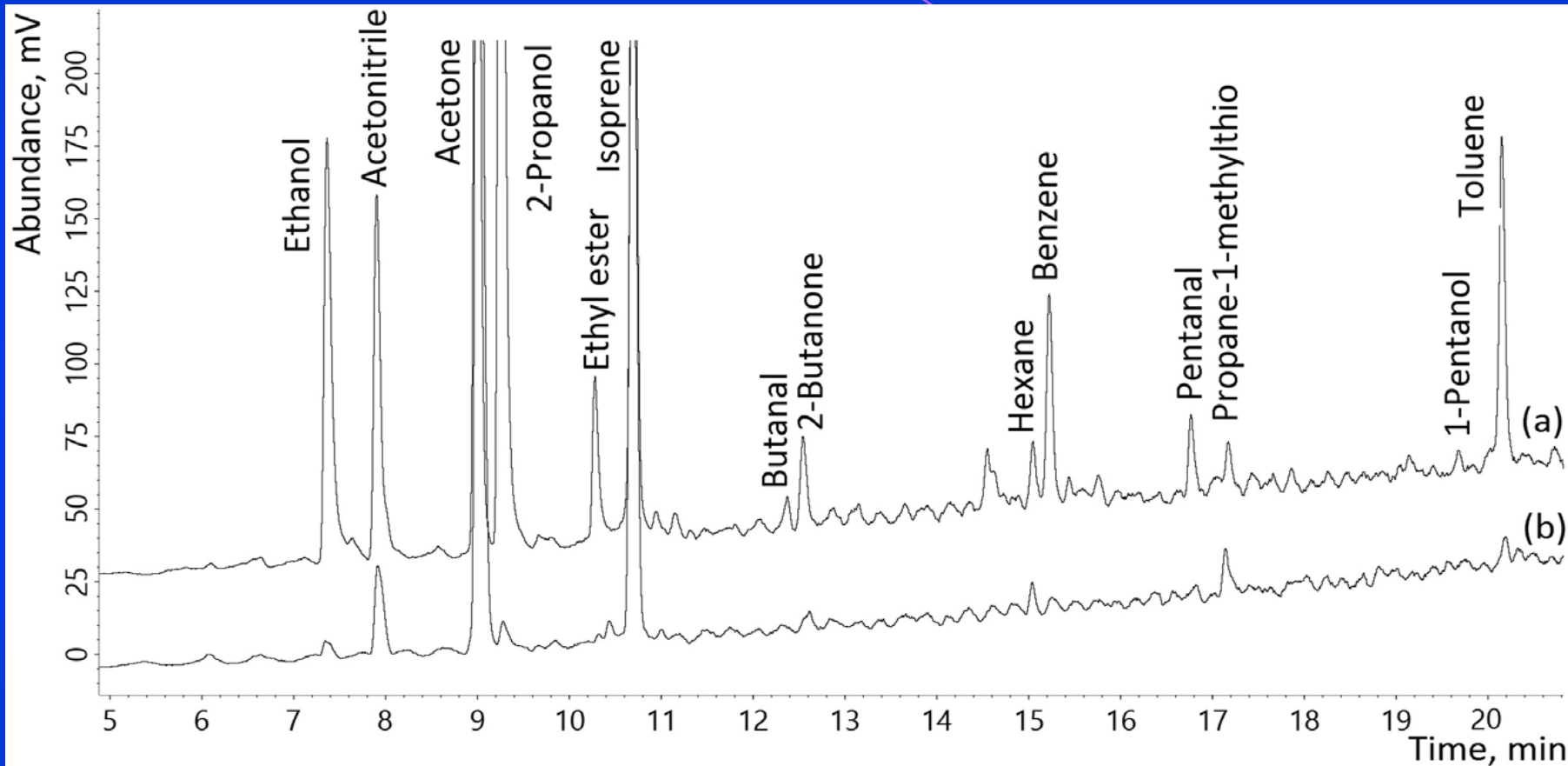

NUD (Non Ulcer Dyspepsia) n=64
PUD (Peptic Ulcer Disease) n=56
Hp negativní kontroly n=49
ΔNO (ppb) detekce CRDS
Cavity Ring-Down Spectroscopy
δ¹³C (< 3‰) ¹³C-UBT detekce ICOS
Laser-Based Integrated
Cavity Output Spectroscopy

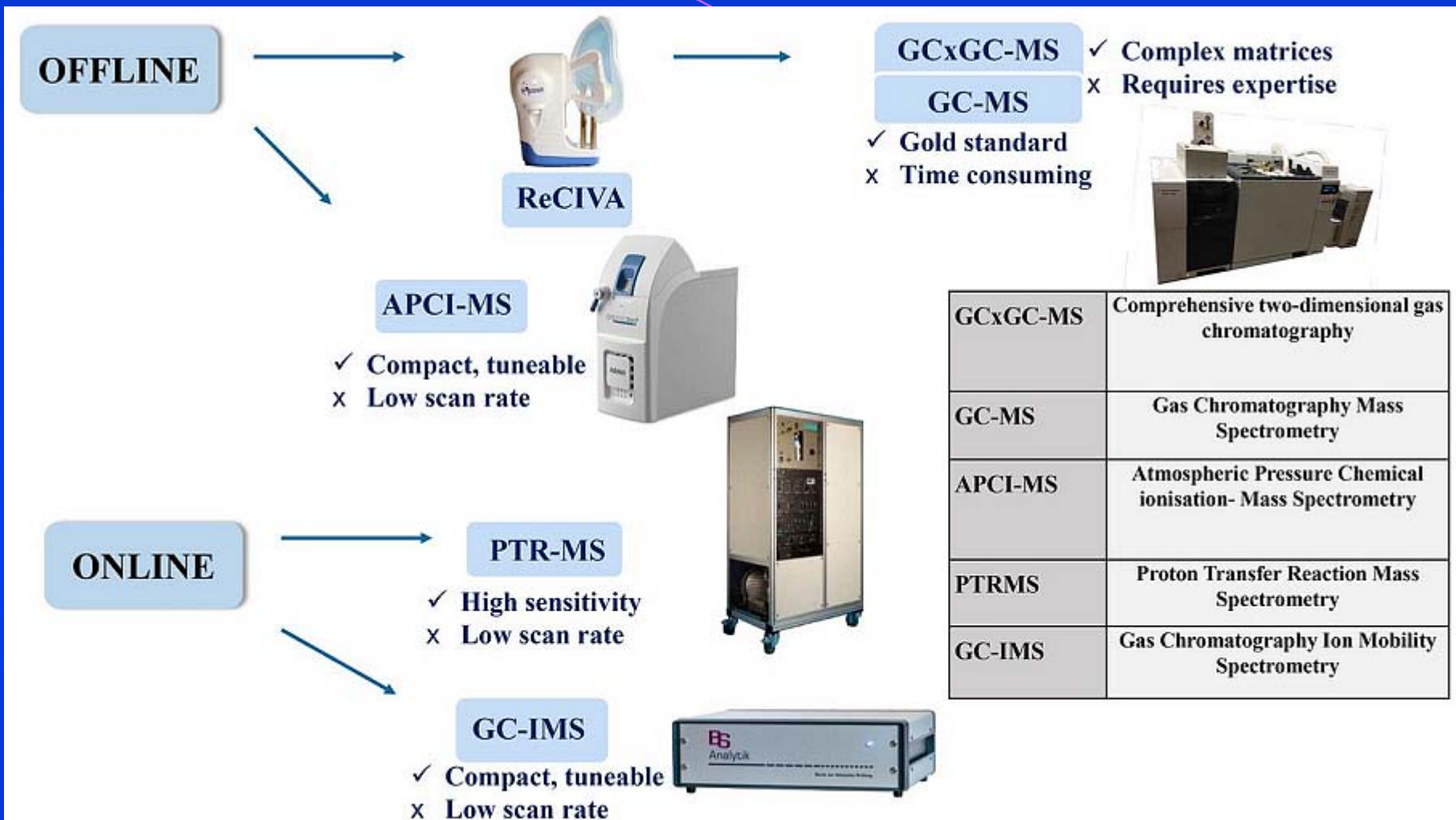
Exhaled nitric oxide as a potential marker for detecting non-ulcer dyspepsia and peptic ulcer disease. Som S, Dutta Banik G, Maity A et al. J Breath Res. 2018; 12(2): e026005

VOC – TĚKAVÉ ORGANICKÉ LÁTKY V DECHU

Investigation of different approaches for exhaled breath and tumor tissue analyses to identify lung cancer biomarkers. Gashimova E, Temerdashev A, Porkhanov V. et al. Heliyon. 2020; 6(6): e04224.

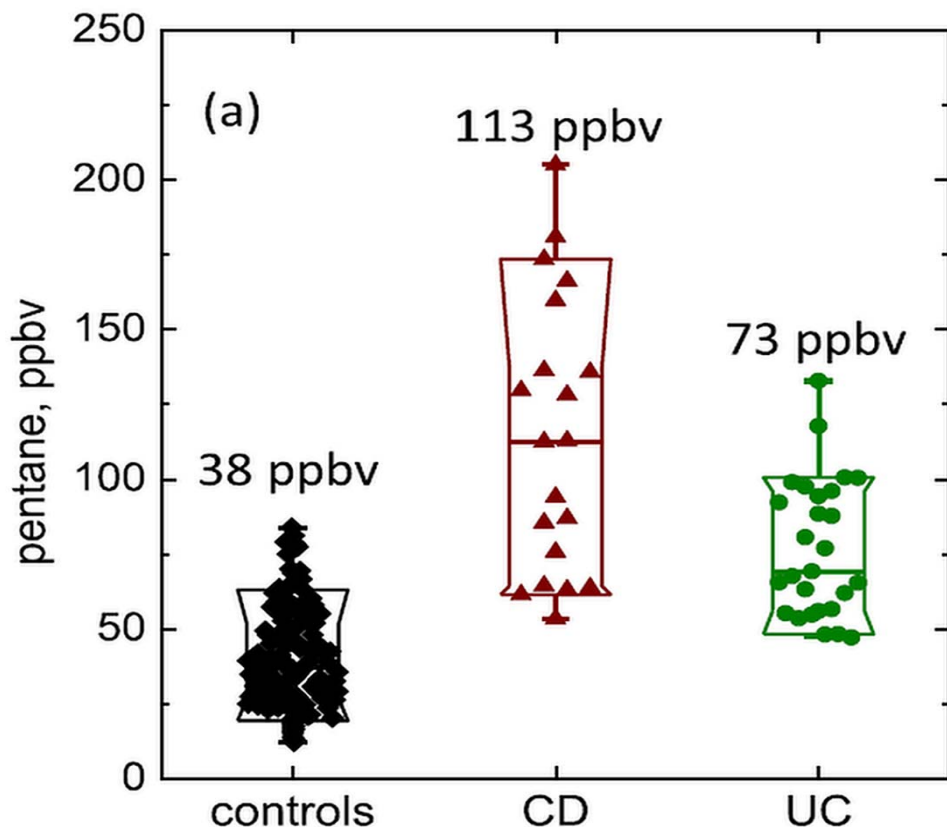
Assessment of breath volatile organic compounds in acute cardiorespiratory breathlessness: a protocol describing a prospective real-world observational study. Ibrahim W, Wilde M, Cordell R. BMJ Open. 2019; 9(3): e025486

Aceton	diabetes, chron.onemocnění ledvin, CA plic
Acetaldehyd	CA prsu
Formaldehyd	CA plic
Hexanol	CA plic
Oktanol	Alzheimer
Etanol	steatóza jater, diabetes, CA lic
Ethylbenzen	Parkinson, diabetes
Isopren	chron.onemocnění ledvin, CA plic
Styren	Alzheimer, Parkinson, chron.onemocnění ledvin, CA plic
Benzen	Alzheimer, Parkinson, TB, KRCA
Hexan	Alzheimer, CA plic, hlavy a krku
Dekan	Alzheimer, CA plic, hlavy a krku, prsu a prostaty
Oktan	Alzheimer, Parkinson, chron.onemocnění ledvin, CA plic, hlavy a krku

Investigation of different approaches for exhaled breath and tumor tissue analyses to identify lung cancer biomarkers. Gashimova E, Temerdashev A, Porkhanov V. et al. Heliyon. 2020; 6(6): e04224.

ANALÝZA VOC U NEMOCNÝCH S IBD

Studie byla provedena na VOC
ve vydechaném vzduchu
Zánětlivé onemocnění střev (IBD)
136 s Crohnovou chorobou (CD)
51 s ulcerózní kolitidou (UC)
Kontrola - 14 zdravých osob
Vzorky dechu do vaků Nalophan
Analýza hmotnostní spektrometrií
s iontovým průtokem (SIFT-MS)

Pentane and other volatile organic compounds, including carboxylic acids, in the exhaled breath of patients with Crohn's disease and ulcerative colitis.
Dryahina K, Smith D, Bortlík M. et al. *J Breath Res.* 2017; 12(1): e016002

ARTEFICIÁLNÍ INTELIGENCE PŘI ANALÝZE VOC

Studie 57 autorů ze 21 pracovišť (Izrael, Francie, USA)

Vzorky vydechaného vzduchu 1404 osob

Pro 17 onemocnění byl definován 'dechový otisk' VOC

karcinom plic, kolorektální karcinom, karcinom ovaria,

karcinom prostaty, karcinom ledvin, karcinom žaludku,

karcinom hlavy a krku, karcinom močového měchýře,

Crohnova choroba, ulcerózní kolitída, IBS,

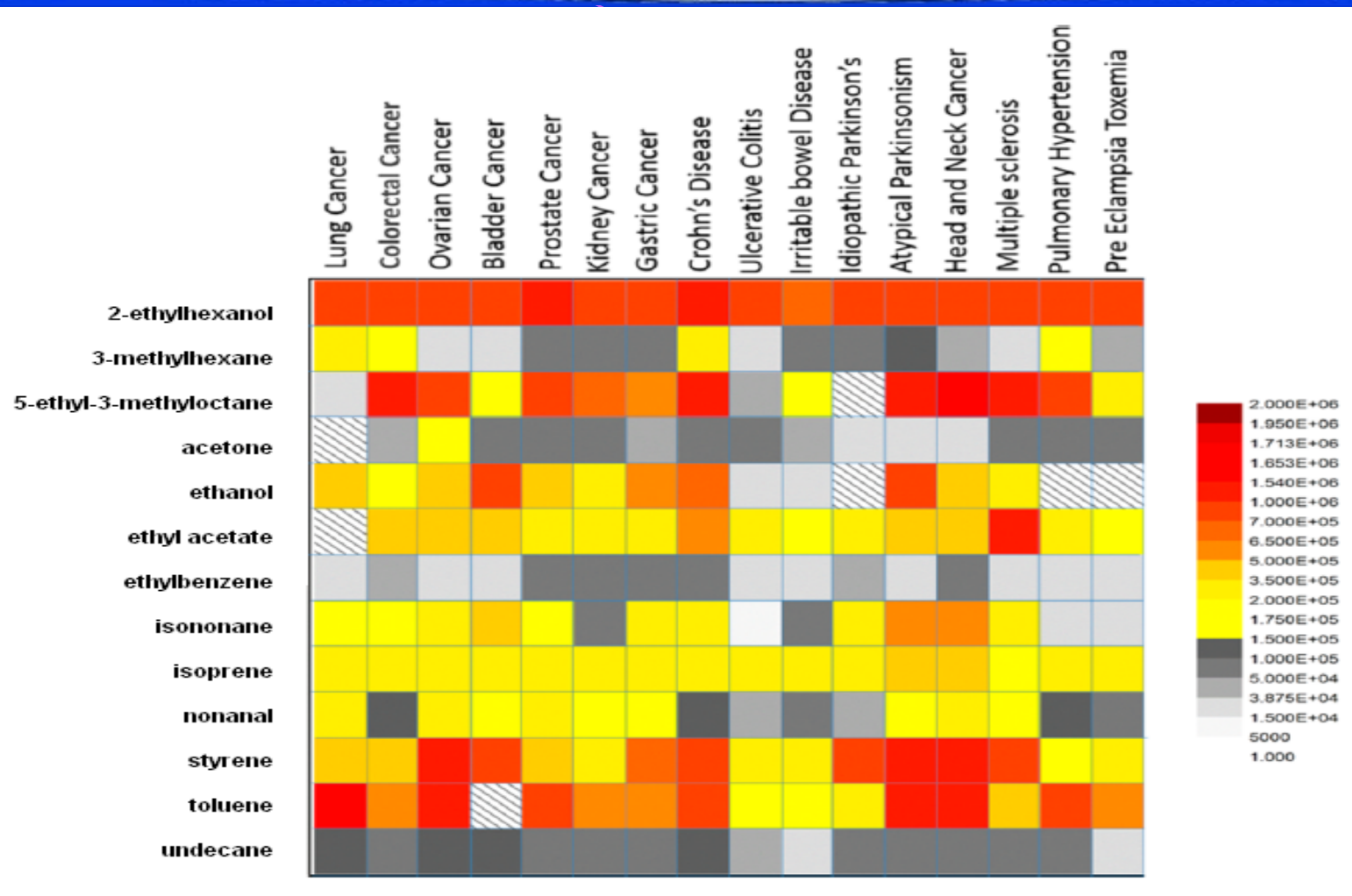
Parkinsonova choroba, mnohočetná skleróza,

plicní arteriální hypertenze, pre-eklampsie, chronické selhání ledvin

Spolehlivost umělé inteligence na diagnostiku 17 onemocnění je 86%

Diagnosis and Classification of 17 Diseases from 1404 Subjects via Pattern Analysis of Exhaled Molecules. Nakhleh MK, Amal H, Jeries R. et al.

ACS Nano. 2017; 11(1): 112-125

Diagnosis and Classification of 17 Diseases from 1404 Subjects via Pattern Analysis of Exhaled Molecules. Nakhleh MK, Amal H, Jeries R. et al. ACS Nano. 2017; 11(1): 112-125

BREATH BIOPSY – TECHNOLOGIE ODBĚRU VZORKŮ DECHU

Zatímco testy krve, moči a stolice se staly běžné způsoby identifikace nemocí, vývoj dechových testů pokulhával protože dosud neexistoval spolehlivý způsob sběru a analýzy vzorku dechu.

*The Great Exhale Using Breath Analysis to Detect Disease.
Mertz L.: IEEE Pulse. 2020; 11(3): 7-11*

<http://www1.lf1.cuni.cz/~kocna/glab/glency1.htm>

GastroLab

<http://gelab.zde.cz>

Klinický význam má stanovení pepsinu při insu-
RIA metodik s ¹²⁵I-pepsinogenem v kompetitivní
genetických studiích jako subklinický marker vědové choroby duodena. Pepsinogen C je používán jako marker stavu
žaludeční sliznice (případně v poměru PG-A/PG-C) a rovněž jako marker eradikace infekce *Helicobacter pylori*. Snížení hladiny
pepsinogenu A prokazujeme u nemocných s achlorhydrií např. u perniciózní anémie. Nejnovější studie prokazují významné
snížení pepsinogenu-I a současně zvýšení hladiny IgA protilátek k *Helicobacter pylori* u karcinomu žaludku. Detekce pepsinu
ve slinách-sputu je rovněž indikována jako jednoduchý screening GERD (gastroesophageal reflux disease) při extra-
gastričních projevech onemocnění. Pro tyto aplikaci existují i rychlé-rapid testy s imunochemickou detekcí pepsinu. Nobější
aplikace stanovují ve slinách kombinaci pepsin/pepsinogen.

Stanovení poměru hladin obou pepsinogenů (PG-I : PG-II) je dnes považováno za nejvhodnější variantu serologických
markerů. Poměr PG-I:PG-II signifikantně klesá v závislosti na histologickém riziku, nebo přítomnosti vacA+ pozitivitu
Helicobacter pylori infekce. Kombinace stanovení hladiny pepsinogenu-I, gastrinu-17 a protilátek k *Helicobacter pylori* je
testováno jako tzv. serologická biopsie, GastroPanel - v diferenciální diagnostice gastritid. Screeningové testování rizika
atrofické gastritidy, resp. rizika karcinomu žaludku, ve spojení s pozitivitou *Helicobacter pylori*, je další oblastí screeningu
nádorů gastrointestinálního traktu.

Testy sérové hladiny refoil-family proteinů by mohly zlepšit screening karcinomu žaludku. Stanovení hladiny sérových
pepsinogenů a jejich poměr PG-I:PG-II lze zvýšit dalšími markery stavu žaludeční sliznice. Proteiny skupiny "Trefoil factor
family" (TFF) tj. proteiny (TFF1, TFF2 a TFF3) jsou malé, stabilní molekuly produkované v savčím zažívacím traktu. Foveolární
hyperplazie, metaplazie exprimující spasmolytický polypeptid (TFF2) a střevní metaplazie jsou histologické změny
prokazatelné u nemocných s atrofickou gastritidou; exprimující v uvedeném pořadí TFF1, TFF2 a TFF3. Sérová hladina TFF3
je lepším ukazatelem na rakovinu žaludku než pepsinogen; test s kombinací sérové hladiny pepsinogenu a TFF3 by mohl
zlepšit screening na karcinom žaludku.

Reference

Papadia C. - BMJ Open Gastro. 2025, [Medline - link](#)

Lee SY. - Helicobacter. 2024, [Medline - link](#)

**Medline on-line
nejnovější publikace**

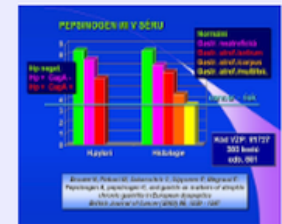
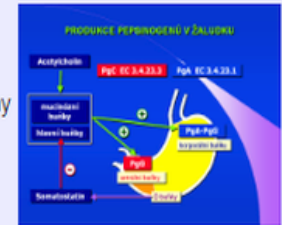
**Přímý link na MZČR
Národní číselník**

Skupina metodik pro
vyšetření onemocnění
žaludku, motilita, gastritidy,
Helicobacter pylori

Dechový test OABT
Dechový test UBT
Gastrin
Helicobacter pylori
Hp. antigen ve stolici
Hp. dechový test UBT
Hp. protilátky
Pepsinogen
Žaludeční acidita - HCI

Intro

Abecední přehled metodik

NČLP

DĚKUJI VÁM

ZA POZORNOST